

MTI.

Kiadja a Magyar Társaság, Budapest, I. Film utca 6-7. Telefon: 188-400, 369-600

A szerkesztésért és kiadásáért a felelős: **MTI**

1962. december 14.

bb 1. karácsony előtti próbák a budapesti színházakban

i v/sze szb sr

1962. december 14.

a nemzeti színházban arisztophanész béke című komédiájának bemutatójára készülnek. az első próbákat már megtartották, a darabból, amelyet - a falragaszok szerint - „fordított és mai színpadra alkalmazott devecseri gábor és karinthy ferenc... az ókori komédiát, amely a háboru ellen emeli fel szavát és éppen ezért a mához is szól, major tamás rendezi. a darab főhősét - aki kihuzza börtönéből a békét - rajz jános játssza majd. a bemutatót januárban tartják.

a jókai színházban nemsokára befejezik már g.b. shaw genf 1938. című szatirájának próbáit. a nagy angol író utolsó alkotását - kazimir károly rendezésében - a színház még karácsony előtt, december 22-én műsorra tűzi.

shaw „divatos„ szerző nálunk. ezt bizonyítja, hogy a genf 1938- című darabjával párhuzamosan még egy budapesti színházban próbálják színpadi alkotását - a madách színház mutatja majd be tanner john házassága című komédiáját. az eredetileg ember és felsőbbrendű ember című négyfelvonásost ottlik géza új fordításában, adám ottó rendezésében adják majd elő. a diszleteket szinte gábor, a jelmezeket mialkovszky erzsébet tervezte. a címszerepet gábor miklós alakítja.

a vigszínházban shakespeare-előadásra készülnek. a halhatatlan tragédia, a romeo és julia elevenedik majd meg a színpadon január 18-án. a darab próbáit várkonyi zoltán irányítja. julia - ruttkai éva, romeo - latinovits zoltán, mercutio - pálos györgy, a dajka - sulyok mária.

az összképből nem hiányoznak majd az új magyar színpadi művek sem. a fővárosi operettszínházban a napokban kezdődtek meg fehér klára, szenes iván és bágya andrás új, mai tárgyú operettjének próbái. a darabot - amelyet január elején mutatnak be - simon zsuzsa rendezi. a másik magyar bemutatóra a madách színház kamaraszínházában kerül majd sor. a művészek - pártos géza irányításával - gyárfás miklós változnak az idők című mai tárgyú vígjátékát próbálják. a diszleteket köpeczi bócz istván, a jelmezeket füzi sári tervezte. a vígjáték főbb szerepeit greguss zoltán, ajtay andor, avar istván, kiss manyi, szemere vera és csürös karola alakítja.

s végül egy új musical: a petőfi színház a világsikert aratott irma la donce - tündéri irma - bemutatójára készül. brefort és monnot franciaországban angliában, olaszországban, nyugat-németországban és nyugat-berlinben nagy tetszéssel fogadott darabját katona ferenc rendezi. a címszerepet - vendégként - psota irén játssza majd. a bemutatót január 10-én tartják./mti/

20.30/n

-1-

1/0.

bb 2. újabb, nagy termőképességű, kiváló minőségű számo-
ca-fajtajelöltek fertődön

vid j szb ká

1962. december 14.

hazánkban ezideig két számo-cafajta terjedt el a köztermesz-
tésben. az egyik, a francia eredetű madame moutot, eléggé bő-
termő, középkorai fajta. nagy gyümölcse üreges és puha husu,
emiat a szállítást nehezen bírja és mélyhűtésre kevésbé alkal-
mas. a másik hazánkban köztermesztésben levő fajta az eszter-
házy-korai, amelyet fertődön nemesítettek. korábbi, mint a fran-
cia fajta, gyümölcse ennek is nagyszemű, zamata finomabb és a
szállítást is jobban bírja.

külföldön azonban már egyre inkább tért hódítanak a fenti
két fajtánál is nagyobb termőképességű, keményebb husu, száll-
ításra, mélyhűtésre, feldolgozásra is alkalmasabb fajták. mi-
vel számo-caexportunkat fokozni kívánjuk, a fertődi nemesítők
még idejében hozzáláttak a külföldi fajtákkal egyenértékű vagy
azoknál is jobb új, magyar fajták előállításához. az e téren
elért eredmények biztatóak. már rendelkeznek olyan fajtajelöltek-
kel, amelyek az eddig hazánkban termesztett fajtáknál kétszere-
sen nagyobb termést adnak, emellett a gyümölcs kemény husu, minő-
sége kiváló, bírja a szállítást.

az új fajtajelöltek nemesítésénél sikerült alkalmazni a ku-
koricánál nagy eredményeket biztosító heterózis módszert. az
így előállított hibrideket az intézetnél kidolgozott új eljárás-
sal értékeltek, ami azt jelenti, hogy 3-4 évvel rövidebb idő
alatt és megbízhatóbban alkothattak véleményt az új fajtajelöl-
tekről. /mti/

--

bb 3. kodály-kötetként jelent meg a studia musicologica legújabb
száma

i ms/gk-lm sr

1962. december 14.

a studia musicologica legújabb számát - kodály zoltán
80. születésnapja alkalmából - kodály-kötetként jelentette meg
az akadémiai kiadó. a szabolcsi bence akadémikus szerkesztésé-
ben közzétett gazdag tartalmú kötetben kiemelkedő külföldi
és magyar zenetudósok 30 tanulmánya foglalkozik kodály zoltán
munkásságával és a zenetudomány különféle kérdéseivel angol,
francia, német, orosz és spanyol nyelven. a kötet kodály művei-
nek teljes bibliográfiáját is magában foglalja. /mti/

--

20.35/n

-2-

bb 4. új művelődési ház rákoskeresztúron

i hi/sze-lm sr

1962. december 14.

jelentős kulturális intézménnyel gazdagodott a 17.
kerület: elkészült és szombaton átadják rendeltetésének a telje-
sen ujonnan épült, korszerű dózsa művelődési házat. a csaknem
9 millió forintos költséggel létrehozott, nagyszabású létesít-
mény rákoskeresztúrnak és környékének művelődési központja lesz.
a legkorszerűbb színháztechnikai berendezéssel ellátott,
négyezer férőhelyes nagytermében bonyolítják majd le a budapesti
színházi együttesek vendégjátékait, kényelmesen berendezett
klubszobájában pedig egyszerre több mint száz látogató töltheti
el kellemesen a szabad idejét. az épületben kapnak helyet a
különböző szakkörök, továbbá a szimfonikus zenekar, a kórus, a
gyermekkar, a dzsessz-zenekar, ugyancsak itt tartják meg a tit
előadássorozatait. a művelődési házhoz tartozik majd a rákosliget-
en megalakuló irodalmi színpad, a már működő nyugdíjas klub, a
gyermekszakkör és a táncsoport, továbbá a rákoskerti klub, a
fotószakkör és a kisz-klub.

a művelődési ház közvetlen szomszédságában levő, egykori
gróf vigyázó-kastély - amelyet most rendbehoznak - a későbbiek-
ben szintén az új kulturális létesítményhez tartozik majd, s
benné helytörténeti és néprajzi muzeumot rendeznek be. itt helye-
zik el a kerület könyvtárát is. a tervek szerint vendéglátóipari
kombinát is épül a művelődési ház mellett, s az elkövetkező évek-
ben a közeli domboldalban amfiteátrumszerű szabadtéri színpadot
alakítanak ki. /mti/

--

bb 5. népdal-studiót szervez a kisz központi művészegyüttese

i s/hné-lm sr

1962. december 14.

a népdalénekes-utánpótlás biztosítására a kisz központi
művészegyüttese a magyar rádió zenei főosztályának támoga-
tásával budapesti lakással és megélhetéssel rendelkező, tehet-
séges fiatalok számára népdal-studiót kíván szervezni.

a felvételi vizsgára december 31-ig lehet jelentkezni
a következő címen: budapest, 7. kerület, rottenbiller utca 20.
szám. korhatár 28 év. /mti/

--

20.45/n

-3-

Handwritten signature

bb 6. jégörő munkások a kőrösökön

vid/j/lm ká

1962. december 14.

a kőrösök vízükre 12-16 centiméter vastag, erős jégpáncél borítja, megindulhatott a „jégtermelés”, ezen a vidéken is. pufajkás, nagy kucsmás emberek vágják a jeget, s lófogatok, zatoros vontatók szállítják a vermekbe. a szakemberek véleménye szerint a korai kőrösi jég minősége kitűnő, a kristálytiszta, csillogó táblákból a kőrösi halászok gyomai központjukban 1000 mázsát tárolnak a halszállítás idejére./mti/

-. -

20.45/n

-4-

W

bb 7. sértetlen marad a földalatti muzeum

i Lv/tm/m/sr

1962. december 14.

a fővárosban olyan téves hír terjedt el, mely szerint az erzsébet hid pesti hídfőjének építése, valamint a feljáró és az utak kialakítása szükségessé teszi a földalatti muzeum megszüntetését. illetékes helyen közölték, hogy a híresztelés nem felel meg a valóságnak, a földalatti muzeumot a hidépítés egyáltalán nem érinti, mivel az épületet nem lehet fűteni, a téli hónapokra bezárták, s talán egyesek ebből következtettek a lebontására.

a március 15.-téri muzeum régi, római-kori műemlék, s mint ilyen, felbecsülhetetlen értéket képvisel. a belvárosi templom 13. századból származó falai alatt négytornyú római erőd alapjainak maradványai húzódnak. annak idején ennek az erődnek a helyőrsége biztosította az alföldre vezető kereskedelmi utat. az egykori tábor épülete minden valószínűség szerint túlélte a római védőrendszer visszavonását a duna vonaláról, s egészen a honfoglalásig épségben lehetett, mert 3. béla király krónikása, anonymus is megemlékezett róla.

a muzeumban jelenleg a 3. és 4. századok fordulóján megépített erőd egyik bástyája és „kitörő-kapujának”, romjai láthatók. az ásatások idején az erőd feltárásánál több római kori leletet találtak. ezek közül legtöbb figyelmet érdemel egy aranyozott fejedelmi sisak, amelynek ékköves berakásairól és állatfrízes díszítéséről arra következtetnek, hogy a 4. század végén az erőd egyik parancsnoka - aki a sisakot viselhette - a pusztuló római birodalom zsoldjában álló germán fejedelem lehetett.

a földalatti muzeum a tavaszi jó idők beálltával, előreláthatóan április 15-én újra megnyitja kapuit a látogatók előtt. /mti/

-. -

bb 8. félmillió kéve nád a hortobágyról

vid/j/m/ká

1962. december 14.

a hortobágyi állami gazdaság nagy kiterjedésű halastavain megkezdődött a vizinövények betakarítása. a vastag jégpáncél megbírja a munkásokat, akik a nádat és a gyékényt vágják. ez évben mintegy félmillió kéve nádra számítanak, amiből a gazdaság feldolgozó üzemében építkezéshez szükséges nádpallókat készítenek. /mti/

-. -

8.10/a

- 5 -

me

bb 9. megkezdtek a hibás testalkatu nagyvadak selejtezését, hálóval fogják a nyulakat a taktaközi rezervátumban

vid/j/m/ká

1962. december 14.

borsod megyében a taktaközi állami gazdaság 45.000 holdas rezervátumából az idén vérfelújításra több mint 2000 nyulat szállítanak külföldre. a kisvadakat hálókkal fogják össze. az érdekes és izgalmas vadászat 8 nappal ezelőtt kezdődött a rezervátum behavazott földjein, s a hajtások során eddig több, mint 700 vadnyulakadt meg a kifeszített hálóknál. ezenkívül a gazdaság puskáival őzekre és dämvadakra is vadásznak: megkezdtek a kiöregedett és a hibás testalkatu nagyvadak selejtezését. az elkövetkező hetekben 80 selejtes őzet és 10 dämvadat lönek ki. az első dämvadakat csütörtökön kapták puskvégre a tiszaparti nádasban. /mti/

...-

bb 11. magyar berendezésekkel felszerelt vendéglők nyílnak moszkvában, leningrádban és ukrajna városaiban

i sz/tr/m/vg

1962. december 14.

a transelektro külkereskedelmi vállalat már évek óta exportál különböző vendéglátóipari gépeket, az idén azonban az egyes konyhai és vendéglői felszereléseken kívül megkezdte a komplett vendéglátó egységek berendezését, illetve megszervezte ezek szállítását. a szovjetunióba az elmúlt hónapokban három vendéglő teljes konyhai és éttermi felszerelését küldte el. a szállítmányban az eszpresszógéptől a fakanálig minden szükséges felszerelés megtalálható: gondoskodtak például tüzhelyekről, főzőüstökről, edényekről, ételtároló melegpultokról, hűtőszekrényekről, hűtővitrinekről, italhűtőpultokról, az éttermek butorzatáról, még a világító-testekről is.

a transelektro szakemberei most két komplett étterem berendezésének szállításáról tárgyalnak moszkvában. csaknem másfélmillió rubeles megrendelésről van szó. a magyar berendezéssel felszerelt új vendéglők moszkvában, leningrádban és ukrajna városaiban nyílnak meg. /mti/

...-

8.25/a

- 6 -

Mo

bb 10. turbinát és szivattyut helyettesít egy új berendezés - ahol két hónap alatt megtérül a beruházás - elérték a világszínvonalat a magyar gyártmányú vizgépek

i sl/sze/m/vg

1962. december 14.

a központi vizgéptervező iroda különleges határfoku szivattyutelepek kialakításával nemzetközi viszonylatban is nagyjelentőségű programot hajt végre. erőművek, bányák, nagy gyárak részére legújabbban olyan szivattyukat alakítanak ki, amelyek a működésükhöz szükséges energiának 80-85 százalékát hasznos munkára fordítják, energiaveszteségük alig feleannyi, mint a régi vizgépeké. ezért rendkívül gazdaságosak. egy országos felmérés alkalmával kiderült, hogy az ipari üzemek még ma is nagyrészt kishatárfoku szivattyukkal dolgoznak, amelyek energiaszükségletüknek ötven százalékát is elveszítik, s csupán a másik felét használják fel a tulajdonképpeni munkára. az árampocsékolás megszüntetésére az intézet meggyorsította az új vizgépek tervezését, a ganz-mávag pedig rátért a nagyhatárfoku szivattyuk, szivattyutelepek sorozatgyártására.

jelenleg már nyolc új szivattyutípus készül, s műszaki szempontból valamennyi eléri a világszínvonalat. legalábbis erről tanuskodnak az erőművek, a bányák szakembereinek tapasztalatai. egyes vizgépeink határfoka nagyobb, mint a legkiválóbb nyugatnémet gyáraké, s felveszik a versenyt az amerikai worthing cég vizgépeivel. egyes üzeink vezetői valamiféle óvatosságból még mindig szívesebben importálnak szivattyukat, később azonban sorra kiderül, hogy a magyar gépek ugyanolyan jók, vagy még jobbak, mint a külföldiek. az oroszországi hőerőműben például nemcsak magyar hanem a biztonság kedvéért nyugatnémet gyártmányú gépeket is felszereltek a hűtővíz szivattyuzására, s kitűnt, hogy a magyar vizgépek határfoka hét és fél százalékkal jobb a külföldiekénél. a felhasznált energiának nem 78, hanem 85 és fél százalékát hasznosítják a termelő munkában, a veszteség mindössze 14 és fél százalék.

kiszámították, hogy a ganz-mávag egyes új géptípusainak vételára éppen az energiatakarékosság révén két hónap alatt visszatérül, ezért az igény egyre növekszik, s ennek megfelelően a központi vizgéptervező iroda jelenleg újabb 7 szivattyutípus kialakításán dolgozik. a többi között olyan vizgépet is terveznek, amely a szükségletnek megfelelően nappal turbina, éjszaka pedig, mint szivattyu működik. ez a vizgép az éjszakai órákban a magasban elhelyezett tárolóhelyekre szivattyuzza a vizet, amely nappal ugyanezt a gépet, de már mint turbinát hozza működésbe. a nemzetközileg is újszerű berendezés - egyelőre miniatűr kivitelben - a jövő év első felében elkészül, s az áramlástanai vizsgálatok után kezdik meg a sorozatgyártást. előrehaladtak annak a vizgépnek a tervezésével is, amelynek a határfoka a szivattyuzott víz mennyiségének és magasságának változása esetén sem romlik, mindig állandó marad. /mti/

...-

8.47/a

- 7 -

Mo

bb 12. „ki mit tud bács megyéről?„ címmel kisfilmet forgatnak kecskeméten - ötven dolgozó szerepel a filmben

vid/fm/tné/m/fm

1962. december 14.

több jólsikerült riport és dokumentumfilm elkészítése után most újabb érdekes és tanulságos kisfilmet forgatnak a kecskeméti keskenyfilm-studióban. a film - amelynek címe: „ki mit tud bács megyéről?„ - a mezőgazdaság, az ipar és a kultúra fejlődésének tükrében mutatja be a legutóbbi tanácsválasztások óta történt változásokat. többek között választ ad ilyen kérdésekre: hogyan válik tervszerű munkával a kiskunsgai futóhomok „aranyhomokká„, mennyit fejlődtek a megye termelőségvetkezetei az átszervezés óta, hol épültek új művelődési és egészségügyi intézmények az elmúlt három évben, hogyan fejlődött a falusi könyvtár-hálózat. a filmnek ötven szereplője van: mindannyian a megye üzeminek, vállalatának, intézményeinek és nagyüzemi gazdaságainak a dolgozói.

a külső felvételeket több mint négyhónapos munka után befejezték. az ezeket összekapcsoló „ki mit tud„ játék jeleneteit kecskeméten, a december végén megnyitott új szálloda eszpresszójában veszik majd filmszalagra. a film forgatókönyvét Kovács Imre, a megyei pártbizottság kulturális munkatársa írta.

a félórás kisfilmet januárban a megye valamennyi járási székhelyén vetítik majd az ismeretterjesztő előadásokon, s bemutatják a kiskunsgai vidéken működő 126 keskenyfilmszínház közönségének is. /mti/

---

bb 13. hordozható kötélpályákat vásárolnak erdőgazdaságaink csehszlovákiából

1 so/gg/m/ká

1962. december 14.

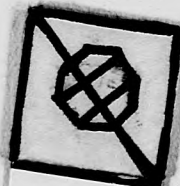
a meredek hegyoldalakon a fakitermelés korszerű eszközei a könnyű, hordozható kötélpályák, amelyeknek segítségével - a növekvő kis fák megsértése nélkül - olcsón el lehet szállítani a rönköket az utak mellé. a nemzetközi tapasztalatokat felhasználva az erdőgazdaságok jövőre már fokozott mértékben rátérnek a hordozható kötélpályák alkalmazására. csehszlovákiából hét ilyen pályát szereznek be, s ezeket a bakonyban, a Bükkben, a Mátrában, a Zemplén hegységben, a Börzsönyben, valamint az északdunántúli hegyvidéken állítják munkába. /mti/

9.00/a

- 8 -

9.15 Zseli

bb 14. félmillió híradástechnikai és elektromos háztartási készüléket javított meg a gelka - karácsonyi és szilveszteri ügyelet - a szerviz fejlesztés jövő évi tervei

1 kf/kf/m/vg

1962. december 14.

a gépipari elektromos karbantartó vállalat, a gelka, az idén félmillió híradástechnikai és háztartási gépe - köztük 150 000 rádiót és 280 000 televíziót - javított meg. elérték, hogy átlagosan nyolc nap alatt hozzák rendbe a készülékeket, a televíziók 75 százalékát a helyszínen, legtöbbször 2-3 napon belül kijavítják. örvendetes fejlődés, hogy a szervizekben a javításoknak több mint a fele már ugynevezett készpénzes munka - néhány éve még örültek, ha a garanciális javításokat el tudták végezni.

a javítóműhelyek felkészültek az év végi csúcsforgalomra. novemberben már több mint ötvenezer készüléket javítottak meg, s december újabb „csúcsra„ - hatvanezer rádióra, televízióra számítanak. az év végéig még négy új kirendeltséget - budapesten, a mártírok útján, vidéken siklóson, kisvárdán és kiskunlacházán - nyitnak. a szerviz dolgozói azt ígérnek, hogy az ünnepekre a műhelyekből valamennyi készüléket visszadnak tulajdonosának. ezenkívül karácsonykor és szilveszterkor is tartanak ügyeletet.

a gelka jövőre körülbelül 15 millió forintot fordít fejlesztésre. újabb 20 kirendeltséggel, fiókkal bővítik a hálózatot, s szombathelyen rendezik be az ország legkorszerűbb szerviz üzemét. budapesten a 7. és a 13. kerületben bővítik a hálózatot, s elsősorban a peremkerületek szerviz ellátását javítják. e tekintetben csepelen a legsúlyosabb a helyzet, a problémát azonban jövőre megoldják. az ötéves tervben ütemezett szervizhálózat bővítés jövőre jórészt befejeződik s a következő években már a műhelyek, kirendeltségek korszerűsítéséről gondoskodnak. s végül örvendetes újdonság: a szükségletnek megfelelően akarják biztosítani a hűtőgépek országos javítását, karbantartását is, amihez először központi szervizt hoznak létre. /mti/

---

bb 15. kijevei professzorok nyilatkozata debreceni tapasztalataikról

vid/fm/tné/m/fm

1962. december 14.

g.p.miszcsenko történész professzor, a kijevei egyetem párttitkára és a.p. rataj, geológus professzor befejezték látogatásaikat a debreceni kossuth lajos tudományegyetemen. elutazásuk előtt nyilatkoztak tapasztalataikról az mti munkatársának.

/folyt. köv./

9.05/a

- 9 -

9.30 Zseli

bb 15. /kijevi ... 1. folyt./ m

- debrecen igen jó benyomást tett ránk, - mondotta g.p. miszcsenko, - amerre csak jártunk, - tudományos intézményekben, üzemekben és termelészövetkezetekben - mindenütt tapasztaltuk a magyar nép kedvességét, rokonszenvét. alkalmuk volt beszélgetni a társadalom széles rétegeinek képviselőivel, s az a tapasztalunk: mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták az mszmp 8. kongresszusának határozatait a párt programját.

- a Lenin díjjal kitüntetett tarasz sevcsenko állami egyetem nagy jelentőséget tulajdonít a debreceni testvér egyetemmel létesített kapcsolatok továbbfejlesztésének. a tapasztalatok kikészítése, a tudományos eredmények kölcsönös közlése, a szakemberképzés legjobb módszereinek átadása mindkét intézményt gazdagabbá teszi. azt tervezzük, hogy a közeljövőben lektorokat cserélünk, majd a különböző területeken működő előadók egyetemi hallgatók kölcsönös látogatásait is megszervezzük.

a.p. rataj professzor rövid nyilatkozatában néhány adatot ismertetett a kijevi sevcsenko egyetemről. az intézménynek a nap-pali, az esti és a levelező tagozatokon mintegy 11 000 hallgatója van. 13 kar működik 84 tanszékkal, s ezek 80 szakterületen készítik fel a hallgatókat. az egyetemen 87 professzor és több mint 700 oktató dolgozik. /mti/

bb 23. kecskemét határában épül az ország legnagyobb palántanevelő telepe

vid/j/m/ie

1962. december 14.

kecskeméten, a béke termelészövetkezetben épül az ország legnagyobb palántanevelő üzeme. a telepet közvetlenül a város mellett, 6 holdas területen alakították ki. 220 hollandi-ágy már elkészült, a szaporítóházakat most építik a budapesti mélyépítő vállalat dolgozói. a növények előneveléséhez távfűtéssel biztosítják a megfelelő hőmérsékletet. a városhatár zöldövezetét látják el a hatalmas telepről, ahol évente több mint 13 millió paradicsom-, paprika-, karalábé- és más zöldség-palántát állítanak elő. /mti/

910/a

935 *Zseli*

bb 16. a tbc elleni küzdelem eredményei komárom megyében - kilencven-ezer szűrés 1962-ben

i vid ms/hné vm fm

1962. december 14.

a tbc elleni küzdelem komárom megyében is évről-évre eredményesebb. ma már a gyermekek 98 százaléka kap bcg-oltást. a mozgó szűrőállomás lehetővé teszi, hogy a megye minden részén elvégezhesék a tüdővizsgálatokat. tavaly 72.000, az idén pedig 90.000 ember tüdejét vizsgálták meg. a munkát nagyban segítették a vöröskereszt szervezetei és a tbc elleni küzdelem társadalmi bizottságai.

ennek eredményeként abban a megyében, amely a felszabadulás előtt egyike volt az ország legerősebben fertőzött területeinek - a tbc-s megbetegedések és halálozások arányszáma az országos átlag alatt van. különösen örvendős a tbc-s gyermekek számának csökkenése; a síkvölgyi szanatórium gyermekosztályát például azért szüntették meg, mert nem volt rá szükség.

jövőre további jelentős fejlődés várható. nemrég kezdték meg helyi beruházásból és társadalmi munkával a tatabányai tüdőgondozó bővítését. 1963-ban elkészül a tatabányai új 300 ágyas tüdőbeteg-szanatórium is. ezekkel együtt komárom megyében a tbc-s betegek gyógyítását szolgáló intézeti ágyak száma megközelíti majd az ötszázat. /mti/

bb . 17. heringfejből, gardafarokból - sertéstápszer

i so/tm vm ká

1962. december 14.

heisler imre és nemes istván ujitása alapján a biharugrai tőgazdaságban ez év nyarán kezdték el a halsiló készítését. az értéktelen „szemét-halak”, felhasználásával hordószámra állították elő az ugynevezett halsilót, amely hosszú időn át tárolható és kacsák és sertések etetésére egyaránt kiválóan alkalmas. miután a nagyüzemi kísérleteknél bebizonyosodott, hogy a halsilóval táplált kacsák jobban fejlődnek a hagyományos módon takarmányozottaknál, több mint hatvanezer pecsenyekacsaát neveltek fel ezzel a módszerrel.

/folyt. köv./

9.35/a

942 *Zseli*

- 11 -

/bb 17. heringfejből.....1.folyt./vm

most hasonlóképpen kívánják hasznosítani a konzervgyári feldolgozásra kerülő halak fejét, farkát is. a duna konzervgyárban feldolgozott hering, garda és más halfajták visszamaradó részeinek silózását a velencei halászati termelőszövetkezet vállalta. október közepé óta 9 vagon halsilót készítettek, amelyet négy nagyobb állami gazdasági hizlaldában használnak fel. az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a vitamindus táplálék fokozza a sertések étvágyát.

/mti/

bb 18. 70 évi szolgálat után másodszor vonult nyugalomba a mecsek legöregebb juhásza

1962. december 14.

vid j vm ká

a mecsek legöregebb juhásza elbucsuzott társaitól, birkáitól, a szép baranyai mezőktől: pesti györgy püspöklaki juhász 70 évi szolgálat után - immár másodszor - nyugalomba vonult. először 10 esztendővel ezelőtt nyilvánítták nyugdíjasnak a szilágypusztai állami gazdaságban. minthogy azonban nem tudott megenni munka nélkül, ismét beállt juhásznak, a püspöklaki béke termelőszövetkezetben vállalt munkát. most innen vonult nyugalomba, hűséges társával, fickó nevű kutyájával együtt.

pesti györgy 1892-ben - 11 éves korában - került a juhok mellé: kisbojtár lett az apja „keze alatt”, attól kezdve télen-nyáron, éjjel-nappal - 25.000 napon át - őrizte a birkákat. ez idő alatt több mint 30.000 bárányt segített világra - annyit, amennyi juh legel mostanában a mecseki lankákon összesen. ősei, ameddig vissza tud emlékezni rájuk, mind juhászok voltak. leszármazottai közül azonban csak egy lett az: Mihály fia, aki 52 esztendő és a zengővárkonyi zengőalja tsz birkáit őrzi. ha majd ő is nyugalomba vonul, vége szakad a híres mecseki juhászdinasztiának.

a 81 éves öreg juhász ma is jó egészségnek örvend./mti/

bb 19. mitől fekete a tizza vize? - bakteriológiai és kémiai vizsgálatokkal tanulmányozzák szolnokon a folyó nagyarányú szennyeződését

1962. december 14.

vid te vm szf

a tizza, amely szolnok üzemének és lakosságának vízszükségletét biztosítja, néhány nap óta fekete színűvé változott.
/folyt.köv./

9.40/a

- 12 -

945

/bb 19. mitől fekete a tizza.....1.folyt./vm

a háztartások vízcsapjain halvány rozsdaszínű, kellemetlen szagú és ízű víz folyik. a szolnoki közegészségügyi és járványügyi állomás, valamint a vízművek vizsgálatot kezdett a szennyeződés okának, hatásának megállapítására.

palicskó jános, a közegészségügyi és járványügyi állomás vegyészmérnöke elmondta, hogy a tizza ilyen nagymérvű szennyeződésére még alig volt példa. a szennyvíz eredetét nem ismerik, ezért bakteriológiai és kémiai vizsgálatokat végeznek. a vizsgálat arra terjed ki, hogy a folyóból nyert ivóvíz ártalmas lehet-e az egészségre. az első eredmények azt mutatják, a fertőtlenítésre használt klóradag felemelésével a vizet sikerült úgy megtisztítani, hogy egészségügyi szempontból ártalmatlan. a nagyobb klóradag okozza egyébként az ivóvíz kellemetlen ízét és szagát. tekintettel arra, hogy a szennyeződések periodikusan ismétlődnek, az országos vízügyi főigazgatóság és az országos közegészségügyi intézet segítségét kérték a szennyeződés eredetének feltárásához és a további tenni-

bb 20. nagykanizsa önellátó lesz földgázból

1962. december 14.

vid te vm szf

a dunántúli kőolajfurási üzem dolgozói néhány év óta kutatófurásokat végeznek nagykanizsa környékén. több kutatófurása közben kisebb-nagyobb mennyiségű földgázt találtak. egy kutatófurást meg is nyitottak és bekötötték a városi gázhálózatba.

a napokban újabb sikerről adtak számot a kutatók: közvetlenül a város peremére telepített kutatófurása közben elérték a gáz-tároló kőzetet. ezzel négyre emelkedett a városkörnyéki gázkutak száma. ez azt is jelenti, hogy nagykanizsa önellátó lesz az olcsó fűtőanyagból. a dunántúli kőolajfurási üzem dolgozói folytatják a kutatófurásokat. újabb kutatófurásokat mélyítenek le a nagykanizsa környéki gázlelőhely nagyságának felderítésére./mti/

10.05/a

- 13 -

bzt Juhász

bb 21. az esztergomi várban befejezték az ideai feltárásokat

vid/fm/tné/m/fm

1962. december 14.

az országos műemléki felügyelőség tervei alapján tavaly kezdték meg az esztergomi vár restaurálását. a várrendszer teljes feltárása értékes művészettörténeti munka, mert az első magyar királyi palota - mint építészeti remekmű - nemcsak az országnak, hanem Európának is egyik legbecselesebb művészettörténeti emléke. elsőként a várfalakat óvják meg a további pusztulástól. az egykori végvárban az idők folyamán többször újjáépítették a felső rétegeket. a restaurátoroknak különleges feladatot jelent a különböző koru és stílusú kövek helyreállítása, kicserélése. lefejtik a várból lehullt és a vár lábát takaró, többévszázados, többméter magas omladékokat is. az innen előkerült hadászati és más eszközökből következtetni tudnak a vár életében történt változásokra, eseményekre, harcokra.

már mintegy ezer köemlék, s a középkortól a 19. századig terjedő időből származó kerámiai, fémművészeti, hadászati és más történelmi emlékek kerültek elő. elhelyezésükre a vár egyik épületében múzeumot létesítenek. az épület környezetében most fejezték be az ideai feltárási munkát. az épület előtt, illetve pincéje alatt bronz-, vas- és keltakori falmaradványokat, szerszámokat, cserépedényeket, disztárgyakat találtak. ezek alátámasztják azt a feltevést, hogy már a középkor előtti időkben is voltak esztergomterületén várépítkezések.

a feltárást tavasszal folytatják és megkezdik az épület restaurálását is. /mti/

---

bb 22. monográfia szabolics-szatmár megyéről

i vid/fm/tné/m/fm

1962. december 14.

szabolcs-szatmár megyében hazánk felszabadulásának 20. évfordulójára monográfiát jelentetnek meg a megye két évtizedes fejlődéséről. a monográfia összeállítására szerkesztő bizottságot alakítottak. az egyes részletek megírására jövőre pályázatot hirdetnek. /mti/

10.10/a

- 14 -

1027 2. el.

bb 25. több mint huszezer borsodi dolgozó utazott az idén külföldre

vid/te/m/ki

1962. december 14.

a borsodi dolgozók évről-évre nagy számban keresik fel hazánk történelmi nevezetességű vidékeit, csodálatos tájait és egyre több azoknak a száma, akik szabadságuk egy részét külföldön töltik. a miskolci ibusz iroda tavasz óta 11.094 egyéni utlevelet adott ki és így a társasutazásokkal együtt az idén már több mint 20.000 borsodi megyei dolgozó járt külföldön. különösen sokan vettek részt az ötnapos zakopanei és krakkói társasutazásokon, de eljutottak a borsodiak a brnoi kiállításra, a lipcsei vásárra, a magas tatraiba, moszkvába, athénbe, bécsbe, konstanzába, valamint a fekete- és a keleti tenger partjaira is.

a külföldi utazásokon kívül az üzemi és falusi dolgozók közül több mint harmincháromezren tiz különvonaton és 807 különautóbuszon az ország nevezetes tájait is megtekintették. a bel- és külföldi utazások iránti nagy érdeklődést figyelembe véve az ibusz miskolci irodája már megkezdte a felkészülést a jövő évre. gazdag tervet dolgoztak ki a téli és tavaszi hónapokra. a tél folyamán társaskirándulásokat szerveznek a világhírű aggteleki cseppkőbarlang és eger műemlékeinek, nevezetességeinek megtekintésére. az idén először rendeznek miskolcon a községek lakóssai részére is színházi estéket. ezeket úgy szervezik, hogy a főközlekedési utvonalak mellett fekvő községek dolgozói vasárnaponként kedvezményes áron, különvonaton vagy különautóbuszon a megyeszékhelyre utazhatnak. délelőtt megtekintik miskolc nevezetességeit, a múzeumot, a városban levő kiállításokat, délután pedig a színház előadását. a színi évadban tiz ilyen különvonatot szerveznek a megyében. /mti/

---

bb 26. 2.4 millió forintot takarítottak meg a nyergesujfalui viscosagyár mérnökeinek találmányával

vid/te/m/ki

1962. december 14.

a nyergesujfalui viscosagyár négy és félszeresére bővített danulon-üzemében a minap kezdték meg az üzemszerű gyártást. ahhoz, hogy a régi épületben ilyen nagymértékben tudták növelni a termelést, jelentősen hozzájárult fischer béla főmérnök és csanádi páál vegyészmérnök találmánya: egy automatika, amelynek segítségével több berendezés feleslegessé vált. /folyt.köv./

10.20/a

- 15 -

1028 2. el.

bb 26. /2.4 millió ... 1. folyt. /m

míg a technológiát átadó ndk-beli premitzi gyárban minden egyes polimerizációs csőhöz - ebben zajlik le a vegyi folyamat - külön előpolimerizációs tartály tartozik, nyergesujfalun nyolc volimerizációs csőhöz mindössze két tartály elegendő, az így feleslegessé vált hat tartály helyére más gépeket helyezhettek el, az új módszerrel 2.4 millió forint értékű importberendezést takarítottak meg, a találmány kiválóan bevált, nemcsak az üzem nagyarányú bővítéséhez járult hozzá, hanem jelentősen javult a fonal minősége is. /mti/

...-

bb 27. új minta-, szín- és anyagtervező osztály a pápai textilgyárban - bővül a modern textilanyagok választéka

vid/te/m/ki

1962. december 14.

a pápai textilgyárban új osztály kezdte meg működését, ahol az eddigiektől eltérően nem központi, hanem helyben kidolgozott terveket valósítanak meg, a tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a helyi minta-, szín- és anyagtervezés előnyösebb, mert a tervezők mindig figyelembe veszik a helyi adottságokat, a gyártástechnológia lehetőségeit.

a pápai textilgyár bővíti modern készítményei választékát is, Lucza Lajos, a kikészítőüzem vezetője új festési eljárást dolgozott ki, amellyel a meglévő technológiai lehetőségek kihasználásával a legkorszerűbb textília gyártható, az új eljárás szerint a felcsevelt fonalba injekciós tüvel juttatják a festéket, ezzel a módszerrel a fonalak egyenlőtlenül festődnek és így a szövés során a legmodernebb mintákat sikerül előállítani, az új ilyen anyagok iránt máris nagy a kereskedelem érdeklődése. /mti/

...-

bb 30. hatvanhárom liter vért adtak a balkányi állami gazdaság dolgozói

vid/fm/tné/m/fm

1962. december 14.

a szabolcsi községekben a véradozmozgalom megszervezése óta több mint 1420 liter vért gyűjtöttek a vöröskereszt dolgozói, legutóbb a balkányi állami gazdaságban tartottak vérado napot, amelyen kétszáz dolgozó összesen 63 liter vért adott. /mti/

...-

10.25/a

- 16 -

1031 2rel

bb 28. szőnyegeket, vertcsipkéket, hímzéseket készítenek a nőtanácsok szakkörrei szolnok megyében

vid fm/tné vm fm

1962. december 14.

szolnok megyében a nőtanácsok 48 helyen - városokban, községekben, tanyaközpontokban - alakítottak hímző szakköröket, szebb-nél-szebb kézimunkák, népművészeti tárgyak kerülnek ki az ügyes asszonykezekből, a fegyvernekiek torontáli szőnyeget, a tiszavárkonyiak vertcsipkét készítenek, a szajoli és a vezsenyi népművész asszonyok terítőket, diszpárnákat, függönyöket hímznek, a legszebb kézimunkákat tavasszal kiállításokon mutatják be. /mti/

...-

bb 29. mintegy tizezerrel több könyv kölcsönzés rábaköz községeiben

vid fm/tné vm fm

1962. december 14.

a győri kápolnásréti károly megyei könyvtár értékelése szerint győr-sopron megyében a rábaköz községeiben látogatják legtöbben a könyvtárakat, kapuvárott a nyáron több mint félmillió forint költséggel épült 10.000 kötetes könyvtárnak 1.700 beiratkozott olvasója van, csornán november elején nyílt meg a felújított szabadpolcos 11.500 kötetes könyvtár, amely szintén több mint másfélezer olvasót tart nyilván, a kapuvári és a csornai járás községeiben az idén 60.000 kötetet kölcsönöztek, mintegy 10.000-rel többet, mint az előző években, a nagyobb forgalmat az is elősegítette, hogy a legtöbb községben kicsinosították a könyvtárakat, felújították a könyvtárolományt, a csornai járás falvaiban például a községfejlesztési alapból 80.000 forintot költöttek új könyvek vásárlására. /mti/

...-

bb . 24. 67 termelőszövetkezeti akadémia a bács megyei falvakban

vid j vm ká

1962. december 14.

bács megye termelőszövetkezeteiben megkezdődtek a téli oktatások, a nagyobb gazdaságokban - összesen 67 helyen - tsz-akadémiát szerveztek, az ismeretbővítésnek ez a formája jól bevált ezen a vidéken is.

/folyt. köv./

10.30/a

- 17 -

1031 2rel

bb 31. magyar kulturális delegáció utazott a szovjetunióba

t vt/j/m/cz

1962. december 14.

a magyar-szovjet kulturális és tudományos együttműködés jövő évi munkatervének megtárgyalására és aláírására - ilku pál művelődésügyi miniszter, az mszmp politikai bizottsága póttagjának vezetésével - pénteken reggel kulturális küldöttség utazott moszkvába. a delegáció tagjai között van dr. simonovits istván, az egészségügyi miniszter első helyettese és pataki jános, a kulturális kapcsolatok intézetének főtitkára is.

a küldöttség bucsuztatására a keleti-pályaudvaron megjelent darabos iván, az mszmp központi bizottsága tudományos és kulturális osztályának vezetője, erdélyi károly külügyminiszterhelyettes, dr. rosta endre, a kulturális kapcsolatok intézetének ügyvezető elnöke, s ott voltak többen a művelődésügyi minisztérium és az egészségügyi minisztérium vezetői közül.

a szovjetunió budapesti nagykövetségének képviselőjében jelen volt a pályaudvaron v. guszjev nagykövetségi tanácsos és g. i. turjanyica nagykövetségi első titkár. /mti/

x x x

ugyancsak a péntek reggeli moszkvai gyorsal utazott el hazánkból a szovjet zenei delegáció, amelynek tagjai - zeneszerzők, zenetudósok - két hétig tanulmányozták a magyar zenei életet. /mti/

...-

bb 32. a fővárosi autóbuszüzem közli

mtm/m/cz

1962. december 14.

hogy a marx tér és a kosztolányi dezső tér, illetve móríc zsigmond körtér között közlekedő „p„ jelzésű járat kocsijai a marx tér és kálvin tér között, valamint a petőfi híd pesti hídfő és kosztolányi dezső tér között, ugyszintén a gellért téren az ott közlekedő egyéb más járatok megállójánál állnak meg. az új rendelkezés december 17-től lép életbe. /mti/

...-

10.40/a

10.43

Zseli

- 18 -

/bb 24. 67 termelőszövetkezeti.....1.folyt./vm

a témákat mindenütt a helyi körülményeknek megfelelően, a termelési kultúra figyelembevételével állították össze. az előadásokat tudományos kutatók, tanárok és gyakorlott szakemberek tartják. a szövetkezeti gazdák érdeklődésére jellemző, hogy az akadémiáknak több mint 4000 állandó hallgatója van. egy-egy közös gazdaság tagságának mintegy 70 százaléka vesz részt az oktatásban. sok helyen a szövetkezetek kérésére bővítették a témakört. a bajai lenin termelőszövetkezetben például a szőlő-és borkészítési, valamint egyéb termelési témákon kívül irodalmi és egészségvédelmi előadásokat is tartanak. /mti/

...-

bb 34. a lottó nyerőszámai

te vm ki

1962. december 14.

a sportfogadási és lottoigazgatóság tájékoztatása szerint az 50.játékhéten kaposvárott a csiky gergely színházban megtartott lottosorsoláson a következő nyerőszámokat húzták ki:

9, 12, 32, 34, 35. /mti/

...-

bb 35. aláírták a magyar-lengyel egészségügyi együttműködés jövő évi munkatervét

t ms/te vm

1962. december 14.

pénteken délelőtt az egészségügyi minisztériumban aláírták a magyar-lengyel egészségügyi együttműködés 1963.évi munkatervét. a munkaterv szerint a felek kölcsönösen értesítik egymást tudományos kongresszusaikról, kicserélik folyóirataikat, megjelenő könyveiket és egészségügyi felvilágosító anyagaikat. tanulmányutra küldenek egymás országaiba orvosokat, egészségügyi dolgozókat. tájékoztatják egymást az országaikban fellépő fertőző betegségekről és kölcsönösen segítséget nyújtanak a fertőző megbetegedések leküzdésére.

a megállapodást dr. doleschall frigyas egészségügyi miniszter és dr. jerzy sztachelski, a lengyel népköztársaság közegészségügyi minisztere írta alá. jelen volt az aláíráson dr. vilmon gyula egészségügyi miniszterhelyettes és rózsá irén, a külügyminisztérium főosztályvezetője. ott volt henryk grochulski budapesti lengyel nagykövet. /mti/

11.10/a

Zseli

- 19 -

bb 33. Ülést tartott a magyar nők országos tanácsa

t ms/j vm

1962. december 14.

a magyar nők országos tanácsa pénteken az országház vadásztermében ülést tartott, amelyen megvitatta a nőmozgalom soronlevő feladatait a nyolcadik kongresszus utmutatásai nyomán. a tanácsülésen részt vett Ligijja burmisztrova, a rabotnyica című lap rovatvezetője is, aki a nők lapja szerkesztőségének meghívására tartózkodik hazánkban.

a tanácsülést hovanyec józsefné, a ganz mávag dolgozója, a magyar nők országos tanácsának alelnöke nyitotta meg, majd ortutay zsuzsa, a nőtanács titkára ismertette a nőmozgalom előtt álló feladatokat.

bevezetőben arról beszélt, hogy a nyolcadik kongresszus iránymutatása meghatározza a nőmozgalom további feladatait is, a nők sokat tehetnek azért, hogy az egész társadalomban tovább erősödjék a bizalom légköre. városokban és falvakban a nőmozgalom fontos feladata, hogy a munkásnőket, parasztasszonyokat, értelmiségi nőket és kispolgári rétegek asszonyait közel hozza társadalmi céljainkhoz és egymáshoz. e téren sok jelentős kezdeményezés történt, szép eredményeket értünk el, mégsem árt erről beszélni, mert a szövetségi politikát még nem mindenütt értelmezik a gyakorlatban helyesen. a különböző rétegekhez tartozó nők érdeklődési köre szűkessé teszi, hogy külön is forduljon hozzájuk a nőmozgalom, ugyanakkor a nőket sajátosan érdeklő kérdések - a gyermeknevelés, a családi problémák - egyformán érdeklik s osztály és rétegekülönbségek ellenére is közel hozzák egymáshoz az asszonyokat.

a továbbiakban arról beszélt ortutay zsuzsa, hogy nagy társadalmi kiegyenlítődés megy végbe a kulturális forradalom frontján, ebből a nők is kiveszik részüket. hétmérföldes csizmával hozták és hozzák be az elmaradást. tanulnak. a dolgozók középiskoláinak esti és levelező tagozatán például 145.000 hallgató közül ma már 41 százalék nő. a tanulásra társadalmi viszonyaink ösztönöznek. világosan mutatja ezt a falu példája, ahol a mezőgazdaság nagyüzemi átszervezése nyomán egyre jobban növekszik a tanulási kedv és igény. a nőmozgalom jó uton jár, ha elsősorban a nők általános műveltségének emelésére, és szakképzésének fejlesztésére törekszik.

/folyt. köv./

11.40/a

- 20 -

/bb 33. Ülést tartott.....1. folyt./vm

ezen a téren nem a szervezés a legnagyobb feladat, hanem a tanuló nők munkájának támogatása, megkönnyítése.

hangsúlyozta az előadó, hogy a nőmozgalom magáévá teszi a pártkongresszusnak a nemzetközi politikával, az internacionalizmussal kapcsolatos állásfoglalását. ebben a szellemben alakultak a magyar nőmozgalom nemzetközi kapcsolatai a legutóbbi tanácsülés óta eltelt időben is. a nőmozgalom küldöttei résztvettek a leszerelésért, az alkoholizmus ellen tartott konferenciákon, ott voltak a román nők konferenciáján, a kubai nőszövetség első kongresszusán, a brüsszeli nők világforumán, a nemzetközi demokratikus nőszövetség berlini tanácsülésén. magyar delegációk jártak Lengyelországban, a szovjetunióban, ausztriában, ugyanakkor a szovjet, az orosz, a német nőszövetségek és öt latinamerikai ország küldöttei fordultak meg hazánkban.

a továbbiakban azal foglalkozott ortutay zsuzsa, hogy a nyolcadik kongresszus milyen feladatokat jelölt ki a nőknek a szocialista társadalom felépítésében és hogyan határozta meg a nőmozgalom szerepét.

/folyt. köv./

bb 37. az ünnepi héten kertészeti ujdonságok kerülnek piacra

i n. j/j vm ká

1962. december 14.

a nagyvásártelepre pénteken 59 vagon és 66 tehergépkocsi áru érkezett, többek között 21 vagon étkezési burgonya, 5 vagon főzőhagyma, 9 vagon káposztaféle, 6 vagon különféle zöldáru és kertészeti ujdonság és 10 vagon gyümölcs.

a főváros környéki kertészeti Üzemek, a buda-hegyvidéki és a zuglói primörkertészetek többféle ujdonságot hoznak piacra az ünnepi héten. így többek között téli vajfej-salátát, költöző-salátát, kínai kigyó-és dán mustár-uborkát, bogyiszlói zöldpaprikát és müncheni fajtájú sörretket.

pénteken nagyobb mennyiségű fekete retek, piros káposzta, levesbevaló gyökérzöldség, gumós zeller és édes-nemes tormá került forgalomba. a fekete retek és a piros káposztát különként 2, a levesbevaló gyökérzöldséget 3-3.60, a sárgarépat 1.60-2, a gumós zellert 4.60, az édes nemes tormát 12 forintért árusították./mti/

11.54/a

- 21 -

/bb 33.ülést tartott.....2.folyt./vm

emlékeztetett arra, hogy a párt, a szocializmus teljes felépítésében a nők alkotó és munkaerejére, helytállására éppugy számít, mint a férfiakéra.

- a nőkérdés általános társadalmi ügy - folytatta, a női egyenjogúság érvényesülése nem öncél, hanem eszköze, része a társadalom felemelkedésének, a szocialista társadalom megvalósításának. ez kifejeződik abban, ami a kongresszuson az anyák, a kétgyermekes családok érdekében bevezetendő juttatásokról, a szülési szabadság növeléséről, a 3 éven aluli gyermek betegsége esetén az anya fizetés nélküli szabadsághoz való jogáról, a könnyűipari üzemek létesítéséről stb. elhangzott. általában elmondhatjuk, hogy ma már minden társadalmi szerv és állami intézmény, a miniszteri tárcák, a szakszervezetek, a szövetség nagy gondot fordítanak a nők helyzetével. ebben nem kis része van a nőmozgalomnak is.

a pártkongresszuson elhangzottak továbbra is nagy fontosságot tulajdonítanak a nőmozgalomnak mindaddig, amíg a nő jog szerinti egyenlősége a gyakorlatban is teljes, ténylegesen érvényesülő egyenjogúsággá nem válik. a nőmozgalom mindezek érdekében segíti a nőket, hogy minél előbb behozzák lemaradásukat és képessé váljanak arra, hogy a férfikkal egyenrangúan vegyenek részt a társadalom életében, s ugyanakkor mozgósítja őket a társadalom előtt álló feladatok megoldására.

a következőkben arról volt szó, hogy a család, a házasság, a gyermeknevelés kérdései és ezeknek a nő munkájával való összefüggése nem másodrendű, családon belüli kérdések, hanem a szocializmus fejlesztésének elsőrendű politikai kérdései. korunkban jellemző, feltartóztathatatlan folyamat minden rendszerű országban a nő tömeges munkába lépése, amíg azonban a kapitalista országokban igen nehéz a dolgozó nő helyzete, minthogy nem kap intézményes segítséget gyermeknevelési és háztartási feladatainak megkönnyítésére, a szocialista társadalom a nőknek munkábaállításával párhuzamosan fejleszti ezeket a segítő intézményeket, a szocializmus fejlődésével együtt átalakul a család élete, megvalósul a férfi és a nő egyenlősége, közös felelőssége a nevelésért és a családfenntartásért. ennek a folyamatnak a meggyorsítása ugyancsak fontos feladata a nőmozgalomnak. ebből a célból tovább kell ösztönözni fejlesztését a családot segítő társadalmi intézményeknek, a kereskedelmi és ipari szolgáltatásoknak, a gyermekintézmények hálózatának.
/folyt. köv./

12.30/a

- 22 -

1306 Zsuzs

/bb 33.ülést tartott.....3.folyt./vm

fontos feladat a nők művelődési igényeinek kielégítése, világnézeti fejlődésük előmozdítása. végül a nőmozgalomnak a maga eszközeivel

elő kell segítenie a szocialista gyermeknevelést. a legtöbb tennivaló falun jelentkezik. a mezőgazdaság átszervezése nemcsak a termelőszövetkezeti tagok egyéni életformájában hozott fordulatot, hanem megteremtette a város és a falu közötti lényeges különbségek csökkentésének legfontosabb feltételeit. a nőtanácsok sok javaslattal, meglátással segíthetik elő, hogy a falu új szükségleteit kielégítő, a nők munkáját megkönnyítő intézmények mielőbb megvalósuljanak. befejezésül ortutay zsuzsa a nőmozgalom munkastilusával foglalkozott. a demokratizmus fejlődésével párhuzamosan egyre több nő kell bevonni a közéletbe, az állami és a társadalmi élet irányításába. a nőtanácsok tevének javaslatokat az országgyűlési és tanácsai választások alkalmával, hogy minél több rátermett, felkészült nő kerüljön ezekbe a fontos államhatalmi szervekbe.

a tetszéssel fogadott beszámolót szünet követte, majd élénk vita indult.

/folyt. köv./

bb 38. befejezték a második új városrész építését salgótarjánban

vid te vm ki

1962. december 14.

salgótarjánban a régi vásártéren még be sem fejeződtek az ezerlakásos új városrész építési munkái, amikor 1957-ben a megyei tanács székháza mögötti domboldalon újabb városrész házainak alapozását kezdték meg. később, az első 152 lakás elkészülte után, lelassult itt a munka, most két éve azonban újabb 350 lakás építéséhez kezdtek hozzá. az észak-magyarországi megyei építőipari vállalatának dolgozói már akkor elhatározták, hogy két év alatt, 1962. végére, befejezik salgótarján összesen 505 lakásra tervezett második új városrészének építését. tavaly 114, az idén pedig 239 egy- és kétszobás összkomfortos modern lakást építettek, illetve adták át. salgótarján második új városrészének utolsó 18 lakását magában foglaló két épületét pénteken adták át a tanácsnak. ezzel a második új városrész építése befejeződött salgótarjánban./mti/

- . -

- 23 -

13.05/a

1807 Zsuzs

bb 36. kétmilliárd hatszáznegyvenhét millió forint budapest főváros tanácsának jövő évi költségvetésében - előtérben az épületek felújítása, az utak és a közművek karbantartása - a fővárosi tanács ülése

di/zs/tm/m

1962. december 14.

pénteken az új városháza nagytermében ülést tartott budapest főváros tanácsa. veres józsefnek, a végrehajtó bizottság elnökének megnyitó szavai után kovács pál, a végrehajtó bizottság elnök-helyettese terjesztette a tanácsülés elé a főváros jövő évi költségvetését.

kovács pál beszámolt arról, hogy a költségvetési előirányzatok összeállításakor a tanács vezetői és szakemberei messzemenően figyelembe vették az állandó bizottságok, a társadalmi bizottságok javaslatait, s érvényesítették a kerületi tanácsok önállóságának elvét. a főváros jövő évi költségvetésének végösszege 2,647.000.000 forint, 122 millió forinttal magasabb az ideinél. ha ehhez hozzászámítjuk a tatarozásokra és a különböző beruházásokra rendelkezésre álló pénzt a főváros egészében véve több mint 5 milliárd forinttal gazdálkodik 1963-ban.

az idei költségvetés végrehajtásának eddigi eredményeiről, tapasztalatairól szólva hangoztatta, hogy a bevételek a terveknek megfelelően, kellő időben álltak rendelkezésre, s ez lehetővé tette az előirányzott kiadások, felújítások, stb. tervszerű megvalósítását.

a végrehajtó bizottság elnökhelyettes ezután a jövő évi költségvetés részleteiről tájékoztatta a tanácsülést. az előirányzott kétmilliárd hatszáznegyvenhét millió forintos 1963 évi költségvetésből a kerületi tanácsok 1,442.000.000 forinttal részesednek,

e hatalmas összegek felhasználási programjának kidolgozása-
kor arra törekedtek, hogy növekedjenek az épületek felújítását,
az utak és a közművek karbantartását szolgáló hitelek. az állami
kezelésben levő házak tatarozására és felújítására például
1.150 millió forintot biztosítanak a jövő évi költségvetésben,
152 millió forinttal többet, mint az idén. ebből a pénzből 632
épületet teljesen, 475 lakóházat pedig részlegesen tataroznak,
újítanak fel. /folyt.köv./

13.10/a

- 24 -

13.22 Zs

bb 36. /kétmilliárd ... 1. folyt./ m

a budapesti utahálózatnak ma még csak egy része épült ki tartós burkolattal, ezért nagy erőfeszítéseket tesznek az utahálózat minőségének javítására. a jövő évi utfelújítási terv már több nagy forgalmu utvonalt és az iparterületekre vezető utszakasz burkolatának átépítését irányozza elő. az ezévi keretektől egyébként rendbehozták óbudán és nánási utat, a belvárosban a váci utcát, kőbányán a hős utcát, a 11. kerületben a karolina ut egy részét, és több más fontos utvonalt. a jövő évi tervben helyet kapott az erzsébet híd budai és pesti hídfőjének rendezése és több, a vár-negyedben levő utszakasz kiépítése. nagyszabású munkálatokat terveznek a belvárosban, ahol készélesítik a józsef attila utcát. programba vették a szent istván körut és a józsef körut aszfaltozását. folytatják a dunai partfalak felújítását.

a jövő évi költségvetés 32 millió forintot biztosít városrendezési feladatokra. elkészült egyebek között pesterzsébet és csepel belterületének rendezési terve, a vár-negyed komplex helyreállításának programja és az erzsébet híd építésével kapcsolatban szűkességessé vált belvárosi forgalmi rendezés terve. jövőre megkezdik a józsefváros földszintes, elavult, egészségtelen épületeinek szanálását, s az előregedett házak helyén még a második öt éves terv éveiben mintegy 300 új lakást építenek. a munkát a harmadik öt éves tervben tovább folytatják, s így a józsefvárosban lebontásra kerülő épületek helyén a harmadik öt éves terv végéig mintegy hatezer új otthon kerül tető alá.

kidolgozták a szakemberek a gellérthegy déli lejtőjén huzódó mintegy 44 hektáros terület rendezésének terveit is. hazánk felszabadulásának 20. évfordulója alkalmából reprezentatív jellegű felszabadulási parkot építenek majd a hegyoldalnak ezen a részén, ahol ugynevezett többszakaszos, lépcsőzetesen kiképzett szila- és rózsakertek várják majd a sétálókát, felüdülést keresőket.

javítják budapest közvilágítását is. az új évben többek között angyalföldön: a hegedüs gyula utcában és a lehel uton, a 7. kerületben: a landler jenő utcában szerelnek fel fénycsöveket, az 1. kerületben: az attila utca, a 8. kerületben: a köztársaság tér és csepelen: a kalamár józsef utca higanygőzlámpákat kap. az előirányzatok között szerepel a nemzeti muzeum és a gellérthegy viz-esés diszkivilágítása is. /folyt.köv./

13.18/a

- 25 -

13.18 Zs

bb 36. /kétmilliárd .... 2. folyt./ m

számottevő eredményeket ért el a főváros a köztisztasági helyzet javításában. a köztisztasági dolgozók munkájának jórésztét gépesítették, s például a lövontatásu szemétyűjtés már teljesen megszűnt. a jövő évben újabb jelentős összegeket áldoznak a köztisztasági felszerelések bővítésére. az egészségügyi intézmények épületeinek és berendezéseinek felújítására eredetileg 54 millió forintot irányoztak elő - ezt az összeget azonban előreláthatólag még emelik. nagyobb arányu felújításokat végeznek a jános, a heim páál, és az istván kórházban, valamint a kun utcai egészségügyi intézményben. az oktatási intézmények karbantartására 43 millió forintot szánnak.

a felújítási hitelek tervszerű felhasználásának biztosítására a végrehajtó bizottság négy vállalatba vonja össze az eddig decentralizáltan működő 15 tatarozó vállalatot. az egyesítésre január 1-én kerül sor. s bár az előirányzatok között pontos összeggel nem szerepel, a budapesti tanácsok arra számítanak, hogy a költségvetési tételeket - az idehez hasonlóan - több mint 60 millió forint értékű társadalmi munkával tetézik meg budapest lakói.

a tanács jövő évi gazdálkodásának programjában fontos helyet biztosít a szociális és egészségügyi feladatoknak. az ezen a téren felmerülő igények kielégítésére az egész költségvetés 41.3 százalékát biztosítják. jövőre 130-al növelik a kórházi ágyak számát, s az általános, valamint a gyermekkórházak dolgozóinak létszámát 116-tal növelik. 1963-ban hozzálátnak a 22. kerületi szakorvosi rendelőintézet építéséhez, s bővítik a szövetség utcai kórházat. új tbc-gondozó intézetet kap az 5., és a 12., kerület több kerületben pedig tbc - szűrőállomást létesítenek. a szociális gondozás színvonalának emelését szolgálja, hogy jövőre a zugligeti uton és a mártonhegyi uton újabb szociális otthonokat nyitnak. sokmillió forint jut a bölcsődei hálózat fejlesztésére, illetve fenntartására. 1959-ben 9.855 forint volt egy-egy bölcsődei hely költségvetési kerete - az idén viszont már 11.746 forint. hasonló arányban emelkedett, illetve emelkedik a szociális otthoni helyekre jutó költségvetési előirányzat is.

kulturális célokra a költségvetés 35.7 százalékát költi a fővárosi tanács. oktatási feladatokra 848, népművelési kiadások fedezésére pedig 68 millió forintot juttatnak. /folyt.köv./

13.40/szb

-26-

bro
Zer

bb 36. /kétmilliárd ... 3. folyt./ m

budapesten a gyakorlati oktatásban ma már a diákok 85.1 százaléka vesz részt, s a következő évben a tervek szerint tovább bővítik a politechnikai képzés körét. az iskolai műhelytermek számát ezért a jelenlegi 350-ről 406-ra növelik. jobb feltételeket kívánnak biztosítani az általános iskolákban tanuló, csaknem 215.000 kisdíáknak is. jellemző, hogy az egy-egy iskolai tanulócsoport működésére előirányzott összeg 1959 óta 15 százalékkal emelkedett, s államunk egy-egy általános iskolás egy évi oktatására kerekül nagy az érdeklődés. most a főváros elsősorban arra törekszik, hogy a napközisek ellátását javítsa, az otthonok zsufolttságát csökkentse. egyebek között azt tervezik, hogy a nagy létszamu napközis csoportokat kettéosztják.

a beszámoló után a tanácsülés részletesen megvitatta a jövő évi költségvetés előirányzatait. /folyt.köv./

bb 39. a dunántúli idegenforgalmi hivatalok vezetőinek háromnapos látogatása győr-sopron megyében

vid/te/m/ki

1962. december 14.

a hét utolsó három napján győr-sopron megyével ismerkedtek a dunántúli idegenforgalmi hivatalok vezetői. az idegenforgalmi szakemberek csütörtökön ellátogattak pannonhalmára, majd győrrött a muzeumot, a keksz- és ostyagyárat, valamint győr nevezetességeit tekintették meg. pénteken mosonmagyaróvárral ismerkedtek meg, szombaton pedig sopronban közös tanácskozást tartanak. az idegenforgalmi hivatalok vezetői háromnapos győr-sopron megyei tartózkodásuk során ellátogattak azokba a községekbe is, amelyeknek idegenforgalmi fejlesztését tervezik. /mti/

...-

13.45

- 27 -

bro
Zer

bb.40. időjárásjelentés

gg/a

1962. december 14.

a meteorológiai intézet jelentéi december 14-én, pénteken 13 órakor:

nyugaton havazások, keleten eső

az európa szárazföldön sokféle, változatos időjárás figyelhető meg. a balkán félszigeten nyári zivatarok vannak és még éjszaka sem süllyed 15-18 fok alá a hőmérséklet. a szovjetunió és a skandináv félsziget északi tájairól viszont minusz 10-minusz 20 fokos hidegekről, közép-európából pedig kiterjedt havazásokról és esőzésekről érkeztek jelentések. kontinensünk óceáni partvidékét nagy erővel enyhé, tengeri levegő árasztotta el és gyorsvonal sebességgel halad az előbb említett hideg területek fölé.

hazánkban tegnap a mátra-balaton vonaltól délkeletre egy-két órán keresztül sütött a nap, máshol erősen felhős volt az ég. délután északnyugaton esőzés indult meg, amely az éjszaka folyamán az egész országra áterjedt. a hőmérséklet napközben délen 4-6, északon 1-3 fokig emelkedett. ma hajnalban délkeleten 0-plusz 3, máshol 0-minusz 4 fokig süllyedt.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 0.2 fok volt, a sokévi átlagnál 1.3 fokkal alacsonyabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 3 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 752 milliméter, alig változik.

várható időjárás szombat estig: az időszak nagyrészt felhős idő. főként a mai nap folyamán nyugaton sok helyen havaseső, havazás, keleten esők, egy-két helyen zivatar. a dunántúlon élénk északnyugati, északi szél, máshol időnként élénk, változó irányú szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet délkeleten plusz 1-plusz 5, máshol plusz 1-minusz 3 fok. legmagasabb nappali hőmérséklet holnap keleten plusz 3-plusz 8, nyugaton minusz 1-plusz 3 fok között.

a duna vizállása pénteken délelőtt 11 órakor budapestnél 112 centiméter./mti/

..-

14,02 /m

- 28 -

1403 Lew

bb.41. felavatták a kőbányai gyógyszerárugyár új biokémiai üzemét

t/szf/a vg

1962. december 14.

péntek délelőtt felavatták a kőbányai gyógyszerárugyár 65 millió forint beruházási költséggel készült biokémiai üzemét. az avatóünnepségen megjelent Czottner Sándor nehézipari miniszter, képviseltette magát a 10. kerületi pártbizottság és ott volt a vegyipar számos vezetője.

Dr. Vargha Edit, a gyár igazgatója méltatta azt a lelkes gyors és jó munkát, amelyet az üzem dolgozói, a vállalati kisz-bizottság, valamint az építők és szerelők végeztek, az új üzem határidő előtti üzembehelyezéseért. elmondotta, hogy építkezés közben az üzem egyik fő termékének, a heparinnak gyártási technológiájuk korszerűsítették, hogy termelékenyebbé, olcsóbbá tegyék az előállítását. ennek megfelelően át kellett dolgozni a szerelési terveket. úgy látszott, hogy emiatt körülbelül fél éves késéssel, csak a jövő nyáron adhatják át az új üzem. a gyár kisz-fiataljainak felhívására az építésben résztvevő 15 vállalat dolgozói a kongresszusi versenyben pótolták az elmaradást, november végére az üzem elkészült. szombaton elkezdődhet az egyhónapos üzemi próba, amelynek során állati belsőrészekből hozzáfognak hét fontos készítmény, - heparin, májkivonatok, peptonféleségek és egyéb fontos gyógyszerek - előállításához. az új üzem a régi üzem kapacitásának kétszeresével dolgozza fel az állati belső szerveket nagyhatású készítményekké. januárban már üzemszerűen, folyamatosan indul meg a gyártás. ezután a kitüntetések átadására került sor, majd Czottner Sándor nehézipari miniszter fejezte ki elismerését az építő- és szerelővállalatoknak sikeres együttműködésükért és az új üzem átadta rendeltetésének. /mti/

..-

14.30/a

- 29 -

1431 Lew

bb 45. egy évtized alatt csaknem 59.000 bormintát vizsgáltak meg az országos borminősítő intézetben

1 so/gg vm ká

1962. december 14.

kiváló borászati szakemberek és az illetékes minisztériumok képviselőinek részvételével pénteken ünnepi ülésen emlékeztek meg az országos borminősítő intézet fennállásának tizedik évfordulójáról.

dr. hajós györgy az intézet igazgatója elmondotta, hogy hazánkban a borvizsgálatoknak, minősítéseknek nagy tradíciói vannak, hiszen több mint 80 évvel ezelőtt alakult meg a borkémiai intézet s a következő évtizedekben rendszeres volt a minősítés a magyar borok világhírvéne megőrzése érdekében. az önálló intézet megalakulása óta csaknem 59.000 mintát vizsgáltak meg és mintegy félmillió laboratóriumi elemzést végeztek.

amint az intézet dolgozói beszámoltak róla, az utóbbi években számos új boranalitikai és mikrológiai vizsgálattal javították a külföldön és belföldön forgalomba kerülő borok minőségének mód-szereit. a borok palackérettségét például meleg, hideg, rázó-és levegőhatás figyelembevételével vizsgálják. az élesztősejtek számának meghatározásával a borok életkorára és esetleges keverésére vonatkozólag adnak szakszerű tájékoztatást. kromatográfiai vizsgálatokkal ma már pontosan megállapítható: nem keveredett-e direkttermő a vörösbomba. ugyanígy kimutatható a növényi festékek jelenléte.

a kémiai csoport kilenc alkotórész meghatározásával és az ezt kiegészítő mikrobiológiai vizsgálatokkal eredményesen feltárja a borhamisításokat és megakadályozza, hogy cukrozott, hamisított borok kerüljenek forgalomba.

az intézet javaslatai alapján márkázzák a jóminőségű magyar borokat, s az itt dolgozó szakemberek részvételével alakították ki az új borászati szabványokat. az országos borminősítő intézet részt vesz az évről-évre megismétlődő hazai és az egyre nagyobb nevet szerző budapesti nemzetközi borversenyek megrendezésében is.

/mt1/

- . -

- 30 -

14.52/a

15.12.20

bb 42. diplomaterv-kiállítás az építészmérnöki karon

t bc/hné/m/sr

1962. december 14.

az építőipari és közlekedési műszaki egyetem építészmérnöki kara az 1962-ben végzett építészmérnök-hallgatók diplomaterveiből az egyetem aulájában kiállítást rendezett, amelyet pénteken délelőtt nyitottak meg.

a megnyitó ünnepségen megjelent dr. traumann rezső építésügyi miniszter, osztrovszki györgy, az országos tervehivatal elnökhelyettese, sebestyén jános, az országos műszaki fejlesztési bizottság elnökhelyettese, kolos richárd, a tudományos és felsőoktatási tanács főtitkára, dr. perényi imre, az építőipari és közlekedési műszaki egyetem rektora.

a kiállítást dr. széll lászló, egyetemi tanár, a kar dékánja nyitotta meg. rámutatott: az egyetem építész mérnöki kara már a múltban is rendezett hallgatóinak munkáiból szórványosan kiállításokat, de most először történik meg, hogy kimondottan a diplomaterveiket kiállításon mutatja be. a jövőben ezt a kiállítást évenként megrendezik, hogy a szakma értesüljön az egyetem hallgatóinak eredményeiről és véleményt alkothasson hogy jó irányban halad-e az építészmérnök képzés. a diplomatervben nagyrészt életből vett témákat dolgoztak fel. /mt1/

- . -

bb 43. karácsony előtt több millió forintot osztanak ki békés megye legjobb termelészövetkezeteiben

vid/j/m/ká

1962. december 14.

békés megye legjobban gazdálkodó termelészövetkezeteiben havi készpénzfizetésre rendezkedtek be. a novemberi munkáért december 14-én és 15-én fizetnek: több millió forintot osztanak szét a tagok között. a füzegyarmati vörös csillag tsz-ben 850.000 forintot fizettek ki a novemberi munkáért. a mezőkovács-házi új alkotmány tsz tagjai 700.000 forintot kapnak. az állattenyésztők, fogatosok, traktorosok között nem ritka az olyan termelészövetkezeti tag, aki karácsony előtt 2000 forintnál több pénzt vesz fel. /mt1/

- . -

- 30 -

15,00 /m

15.12.20

bb 44. gyümölcsstermesztési nap vasváron

vid j vm ká

1962. december 14.

a vasvári járási tanács mezőgazdasági osztálya, a hazafias népfrent járási bizottsága, a tit járási szervezete, a földműves-szövetkezetek járási központja, valamint a vas megyei növényvédő állomás pénteken gyümölcsstermesztési napot rendezett vasváron. a járás termelőszövetkezeteinek vezetői, gyümölcsstermesztői több előadást hallgattak meg a gyümölcsstermesztés időszerű kérdéseiről, majd megtekintették a művelődési házban rendezett gyümölcs-, növényvédelmi, könyv-és dokumentációs kiállítást./mti/

- . -

bb 46. már a jövő évi exporttervükön dolgoznak

vid te vm k1

1962. december 14.

a miskolci mezőgazdasági gépjavitó vállalatnál a különböző intézkedések, a jó munkaszervezés és nem utolsósorban a kongresszusi verseny eredményeként mintegy husz százalékkal sikerült csökkenteni az üzem egyik jól bevált és külföldön is nagy keresletnek örvendő gyártmányának, a zöldborsó cséplőgépeknek gyártási idejét. így a vállalat az évi 117 gépre szóló exporttervet jóval a határidő előtt befejezte, s a külföldi rendelők kérésére vállalta, hogy a jövő évi exporttervben szereplő 125 gép egy részét az év végéig elkészíti. a dolgozók 25 gép alkatrészeit már megmunkálták és hozzákezdtek azok szereléséhez is. számításuk szerint az év végéig 25-30 cséplőgépet adhatnak át terven felül az illetékes külkereskedelmi szerveknek továbbításra. munkájukat a jövő évben úgy osztják be, hogy a rendelés nagyobb részét, mintegy 90 gépet már május végéig a felhasználók rendelkezésére bocsáthassák. így azokat a zöldborsószezon idején már üzembehelyezhetik./mti/

- . -

bb 47. magyar ndk kereskedelmi tárgyalások kezdődtek

k sz/sze vm vg

1962. december 14.

a magyar és az ndk külkereskedelmének képviselői pénteken budapesten a külkereskedelmi minisztériumban megkezdtek az 1963. évi árucserforgalmi megállapodást előkészítő tárgyalásokat./folyt. köv./

15.20/n

-32-

130 2er

/bb 47. magyar ndk...1.folyt./vm

erich wächter, a német demokratikus köztársaság külkereskedelmi és belnémet kereskedelmi miniszterhelyettese és bíró józsef külkereskedelmi miniszterhelyettes vezeti a tárgyalásokat, amelyeken részt vesz elfrieda wagner, az ndk budapesti kereskedelmi tanácsosa és pávela károly berlini magyar kereskedelmi tanácsos is./mti/

- . -

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai bb 35.sz. hírünket visszavonjuk és helyette az alábbi közleményt adjuk

x x x

aláírták a magyar-lengyel egészségügyi együttműködés jövő évi munkatervét

te vm sr

1962. december 14.

dr. jerzy stachelski lengyel közegészségügyi miniszter vezetésével hazánkban tartózkodó lengyel orvosi delegáció több budapesti egészségügyi intézmény meglátogatása után szolnokon karcagon és debrecenben tekintette meg egészségügyi intézményeket. péntek délután focs jeno, a minisztertanács elnökhelyettese, fogadta dr. jerzy stachelskit, a lengyel népköztársaság közegészségügyi miniszterét és dr. doleschall figyes egészségügyi minisztert, majd aláírták a két ország egészségügyi együttműködésének 1963. évi munkatervét. délután henryk grochulski lengyel nagykövet ebéden fogadta a delegáció tagjait, a magyar egészségügyi minisztert és munkatársait. az ebéden jelen volt rózsá irén, a külügyminisztérium főosztályvezetője./mti/

15.40/n

33

W

bb 50. kínai kereskedelmi kormányküldöttség érkezett budapestre

k sz/tr szb vg

1962. december 14.

csütörtökön budapestre érkezett az a kínai kormánydelegáció, amely tárgyalásokat folytat az országaink közötti 1963. évi árucsereforgalomról. a megállapodást előkészítő tárgyalások szombaton kezdődnek a külkereskedelmi minisztériumban. /mti/

--

bb 51. kulcs átadási ünnepség az ajkai erőműben - hetvenegymillió forintot takarítottak meg az építők

vid te szb ki

1962. december 14.

a háromszorosára bővített ajkai erőmű új, üvegfalakkal határolt üzemcsarnokát és a hozzátartozó korszerű kiszolgáló létesítményeket pénteken hivatalosan átadták az erőmű szakembereinek. halasi zoltán az erőműberuházási vállalat igazgatója az átadást jelképező aranyozott kulcsot ünnepségen nyújtotta át az ajkai üzem képviselőjének, rollicsek zoltán főmérnöknek.

az új létesítmény építésére hat év alatt több mint egymilliárd forintot költöttek. ebből az összegből új csarnokot emeltek, amely 3, egyenként 32 megawattos gépegyeséget fogad be. itt helyezték el az egyik legnagyobb hazai kazántípus öt darabából álló sorozatát; a gépkolosszusok egyenként 100 tonna gőzt fejlesztenek óránként. hazai szakemberek építették a turbinákat és a generátorokat is. az erőműben alkalmazzák először az ugynevezett mesterséges hűtőtornyokat, amelyekben ventilátoros befúvatással csökkentik a gépekről áramló hűtővíz hőmérsékletét. a tápvíz 22 kilométeres távolságból tapolcafőről távvezetéken juttatják ajkára: naponta 15-18 ezer köbméter vizet „iszik”, a korszerű erőmű. ujdonságnak számít még az ugyancsak egyedülálló víz-sótalanító segédüzem is. itt a karsztos eredetű vízben levő, a kázkövesedést okozó ásványi sókat nem desztillálással, hanem vegyszeres „szűréssel”, távolítják el. műszakilag tökéletesnek mondható az ajkai üzem szénrel való kiszolgálása is. az új osztályozóról szalaghidon, majd elosztóberendezéseken át, emberi kéz érintése nélkül jut el a fűtőanyag a kazánokhoz.

a kivitelezők jó munkáját elismeri, hogy a korszerű létesítmény építésénél újításokkal, ésszerűsítésekkel 71 millió forintot takarítottak meg a népgazdaságnak.

az ajkai erőmű új, 2-es számú csarnoképülete a helyi alállomáson keresztül kapcsolódott be az országos energiahálózatba. /mti/

--

34

-

15.50/n

HR

bb 52. hatszázötven komlói építő kapott törzsgárda jelvényt

vid te szb ki

1962. december 14.

komlón pénteken délután az építőipari vállalat központi kultúrtermében ünnepélyesen nyújtották át a vállalat 650 dolgozójának a törzsgárda jelvényt. egyes brigádok, mint például az andrási kubikos- és a molnár kőműves-brigád, ez alkalommal ünnepelték alakulásuk tizedik évfordulóját. /mti/

--

bb 53. befejezték évi tervüket a dunaujvárosi martinászok

vid te szb ki

1962. december 14.

az idén haladta meg első ízben a dunai vasmű acélművének évi terve és termelése a félmillió tonnát. a martinászok, műszaki és fizikai dolgozók egyaránt jó munkával, és ami a legfontosabb, gazdaságosan gyártották ezt a nagymennyiségű acélt. pénteken délután az acélmű 1. számú kemencéjénél farkas lajos ifj. munkás, olvasztár nyitott utat az acélfolyamnak, amely az évi terv befejezését jelentette.

az acélmű sokat fejlődött egy év alatt a kemencekihasználás, a kemenceteljesítmény, a boltozattartósság, a programszerűség és különösen a kalóriafelhasználás területén.

a kemencekihasználást a felajánlott 88 százalék fölé növelték. az óránkénti kemenceteljesítmény is magasabb a felajánlottnál, mert évi átlagban 17.5 tonna felett van.

a kalóriafelhasználás volt munkájukban a legeredményesebb, hiszen az év eleje óta annyi fűtőolajat, illetve fűtőgázt takarítottak meg, amennyi az acélmű 24 napos üzemeltetéséhez elegendő. így a dunaujvárosi martinászok lényegileg december 8-tól az év végéig megtakarított fűtőanyaggal dolgoznak.

nem ilyen kedvező a helyzet a vasellátásban. a gyár dolgozói a nagyüzemi pártterkekezleten tett ígéretüket nagyrészt teljesítették ugyan, s már csaknem kétezer tonna vashulladékot gyűjtöttek össze a vasmű területén. ez azonban kevés kongresszusi felajánlásuk teljesítéséhez. a martinászok kérik a kohászati alapanyagellátó vállalatot, hogy az év végéig több ócskavasat adjon, hogy a dunaujvárosi martinászok becsülettel teljesíthessék terven felül vállalat kötelezettségüket is. /mti/

--

15.55/n

-35-

HR

bb 48. a vásárlók előtt csomagolják a szaloncukrot a csemege áruházban

1962 december 14.

i tó/tm szb vg

a csemege édesipari gyár a lenin körut és a rákóczi ut sarkán levő csemege áruházban szállította egyik szaloncukor-csomagoló gépét, és a vásárlók előtt csomagolják a legfinomabb desszert-szaloncukrot. a gép napi termelése már nem elég az igények kielégítésére, mert naponta öt-hat mázsa cukor, a gép termelésének több mint kétszerese fogy el. a forgalom növekedésével növelni fogják a csomagológép ,,kapacitását,, is./mti/

..-

bb 54. befejezte évi tervét a salgótarjáni bányagépgyár

1962. december 14.

vid te szb ki

a salgótarjáni bányagépgyár munkásai péntek reggel teljesítették évi tervüket. péntek déltől már a jövő év első negyedéből előrehozott hazai és külföldi megrendeléseken dolgoznak a gyár szerelői és lakatos brigádjai. /mti/

..-

bb 57. országos orvos-ankét debrecenben

1962. december 14.

vid fm/tné szb fm

a hazafias népfront országos tanácsának rendezésében pénteken kétnapos országos orvos-ankét kezdődött debrecenben, a kossuth lajos tudományegyetem aulájában. az értekezleten Ihar-mati sándor, az mszmp központi bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának titkára.

dr. juhász páál professzor, a debreceni orvostudományi egyetem idegklinikájának igazgatója üdvözölte a megjelenteket, majd dr. kesztyüs loránd, a debreceni orvostudományi egyetem rektora tartott előadást ,,orvos és orvostudomány a szocialista társadalomban,, címmel.

utána dr. petri gábor, a szegedi orvostudományi egyetem professzora, dr. hollósy károly, a kalocsai kórház igazgató-főorvoshelyettese, dr. károlyi györgy, a hajdu-bihar megyei tanács egészségügyi osztályának vezetője és dr. zsebők zoltán kossuth díjas egyetemi tanár, a budapesti orvostudományi egyetem röntgenklinikájának igazgatója tartott kiegészítő előadásokat, amelyeket vita követett.

a tanácskozást szombaton folytatják. /mti/

..-
36
-36-

16.30/n

// résztvett

bb 55. a gépipar helyzetével és feladataival foglalkozott a győr-sopron megyei pártbizottság kibővített ülése

vid te szb ki

1962. december 14.

a gépipar helyzetét és a megye gépipari üzemének további feladatait tárgyalta pénteken délelőtt az mszmp győr-sopron megyei bizottságának kibővített ülése, amelyen a kohó- és gépipari minisztérium részéről kincses istván miniszterhelyettes jelent meg.

nagy gyula, a megyei pártbizottság titkára beszámolójában elmondotta, hogy a megye gépiparának termelése az idei első három negyedévben több üzemben kedvezőtlenül alakult. a wilhelm pieck vagon- és gépgyárban is nehézségek támadtak a tervteljesítéssel. az idei problémáktól eltekintve a megye gépipara az utóbbi években jelentősen fejlődött, termelésének növekedése lényegesen meghaladja az egész ipar növekedésének ütemét.

rámutatott arra, hogy az elért eredmények jelentősek, azonban nincsenek arányban a gépiparban eszközölt beruházásokkal. a megye gépipari üzemeiben 1958-1961 között 502 millió forintot költöttek beruházásokra és 147 milliót felújításokra. sok új szerszámgépet szereztek be, a géppark azonban több üzemben még mindig korszerűtlen, a gépek átlagos kora magas.

előrehaladást értek el a megye gépipari üzemei a gyártmányfejlesztésben és a korszerű gyártási eljárások bevezetésében. a mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyár, a wilhelm pieck vagon- és gépgyár, a győri célgépgyár, egyes termékei megközelítik a világszínvonalat. a gyártmányfejlesztésnél és különösen a technológia fejlesztésnél azonban még sok a tennivaló, hogy a külfölddel szembeni elmaradást megszüntessük. szakszerűen megjelölte az előadó, hogy az egyes technológiákat, öntést, forgácsolást, hegesztést, milyen irányban célszerű fejleszteni. megvilágította a műanyagok felhasználásának jelentőségét és részletesen foglalkozott az üzemszervezés fontosságával.

a beszámolót vita követte. /mti/

..-

bb 58. somogyi árpád munkácsy-díjas szobrászművész kiállítása martonvásáron

vid fm/tné szb fm

1962. december 14.

somogyi árpád munkácsy-díjas szobrászművész alkotásaiból kiállítás nyílt martonvásáron, a magyar tudományos akadémia mezőgazdasági kutató intézetének nagytermében. a kiállított szobrok témája a parasztság életével és munkájával kapcsolatos. /mti/

..-

16.35/n

-37-

Handwritten signature

bb 60. 20.000 mázsa hal a szövetségi halászok hálójában - 10 év alatt 8.000 mázával nőtt az évi halzsákmány - tanácskozás a halhustermelés további növeléséről

t cs/j szb ká

1962. december 14.

a halászati termelőszövetkezetek elnökei, főkönyvelői pénteken a földművelésügyi minisztériumban tartották évi közgyűlésüket, amelyen bencze ferenc, a halászati termelőszövetkezetek központi intéző bizottságának elnöke ismertette az intéző bizottság ez évi munkáját és a jövő évi beruházások tervét. elmondotta többek között, hogy az intéző bizottság kezelésében levő dínnyési ivadéknevelő tógazdaság 70 holdas egysége már a tavasszal elkészült, s az év folyamán újabb tőrendszereket csatoltak hozzá. a jövő évi tervek szerint a tógazdaságot 170 holdásra bővítik. el akarják érni, hogy 1963-ban valamennyi halászati termelőszövetkezet teljes ivadékigényét ki tudják elégíteni, s emellett nagy mennyiségű halivadékkal segíthessék a tógazdasággal rendelkező mezőgazdasági termelőszövetkezeteket is.

pékny gyula, a földművelésügyi minisztérium országos halászati felügyelőségének helyettes vezetője tájékoztatásul közölte, hogy a halászati termelőszövetkezetek működésük 10 esztendeje alatt kerekén 8.000 mázával növelték évi halzsákmányukat. az idén 20.000 mázsa értékes hal került a szövetségi halászok hálójába. a mennyiségi növekedéssel párhuzamosan - a nemes halfélék: ponty, süllő, harcsa ivadékainak nagyobb arányú kihelyezésével - észrevehetően megnőtt a legjobban keresett, ugynevezett nemes halak aránya.

a beszámoló után a halászati termelőszövetkezetek vezetői ismertették a helyi tapasztalataikat, javaslatokat tettek az ivadéknevelés, valamint a tavi és holtági halállomány takarmányozásának megjavítására, a halhustermelés további növelésére. /mti/

--

bb 61. szovjet tudós előadása a kertészeti és szőlészeti főiskolán

k ie szb ká

1962. december 14.

z. i. zsurbickij professzor, a szovjetunió tudományos akadémiaja növényélettani intézetének osztályvezetője, aki a magyar tudományos akadémia vendégeként tartózkodik hazánkban, pénteken előadást tartott a növényfiziológiai kutatások néhány problémájáról a kertészeti és szőlészeti főiskolán. /mti/

--

16.40/n

.38.

bb 56. tanácskoztak az építő fa- és építőanyagipar szocialista brigádvezetői

t sb/tr-lm vg

1962. december 14.

az építők szakszervezetének székházában pénteken tanácskoztak az építő fa- és építőanyagipar szocialista brigádvezetői. az értekezleten résztvett az építésügyi, a közlekedés- és postaügyi, a könnyűipari minisztérium, valamint az országos erdészeti főigazgatóság több vezetője is.

reszegi ferenc, az építők szakszervezetének elnöke nyitotta meg a tanácskozást, majd somoskői gábor főtitkár számolt be a szocialista brigádmozgalom eredményeiről és az újabb feladatokról. többek között elmondotta, hogy a gyorsan fejlődő mozgalomban különösen sok kezdeményezés segítette a minőségjavítását. a főváros néhány építkezésének dolgozóinak garancialevelet adtak az új otthonok lakóinak és ezekben az okmányokban kötelezték magukat arra, hogy tényleg nélkül kijavítják az esetleg előforduló hibákat. vidéken garancialevelet ad a komárom megyei építőipari vállalat szocialista villanyszerelő brigádja, s a lábatlani vasbetonelemgyárban pedig az egyik brigád az elkészített munkadarabok „lepecsételésével”, jelzi, hogy felelősséget vállalt a minőségért. az angyalföldi butorgyárban a szocialista brigádok kezdeményezésére a vállalat valamennyi munkacsoportja új minőségellenőrzési módszerre tért át. nincs szükség a vállalat hivatalos minőségi ellenőrző csoportjára, mert a brigádok csak szigorú felülvizsgálás után veszik át egymástól a munkadarabokat.

a jövő évben több mint tíz százalékkal nagyobb az építőfa- és építőanyagipar feladata, mint az idén volt. ennek valóra váltását különösen jelentősen segíthetik a szocialista brigádok, ha résztvesznek a rendkívül gazdaságos és fejlett folyamatos termelésszervezési módszer széleskörű elterjesztésében. törődjenek többet azzal is, hogy ne csak a szocialista brigád, hanem az egész munkahely jól kihasználja az ipar korszerű gépeit, s vegyenek részt a sok berendezéssel dolgozó munkahelyek többműszakos termelésének megszervezésében.

a tanácskozáson csaknem 100 szocialista brigádvezető jelentkezett felszólalásra. mindegyik hozzászóló segítette valamilyen javaslattal a szocialista brigádmozgalom fejlesztését. sokan kérték, hogy a műszaki és a szakszervezeti vezetők nyújtsanak több segítséget a brigádoknak. ne formálisan, megbízottak útján adjanak támogatást, hanem lépjenek be a brigádba és közvetlenül vegyenek részt a szocialista közösség munkájában. kérték azt is, ne engedjék, hogy szétválasszák az összeszokott csoportokat és szüntessék meg a felajánlások értéklésében fellelhető bürokratikus vonásokat. a felszólalásokra röviden válaszolt somoskői gábor, a szakszervezet főtitkára.

/folyt. köv./

16.50/n

-39-

ME

bb 56. /tanácskoztak... folyt./-lm

a szakszervezet elnöksége azonban elhatározta, hogy részletesen feldolgozza az értekezleten elhangzott javaslatokat, s könyvet állít össze a legjobb tapasztalatokról és az új teendőkről. a tanácskozás elnöksége végül kitüntette a szocialista brigádmozgalomban jó eredményt elért dolgozókat. ketten szocialista munkáért érdemérmet, öten munka érdemérmet és 48-an pedig kiváló dolgozó kitüntetését kaptak./mti/

--

bb 59. szegedi orvosprofesszorok látogatása bács megyében

vid fm/hné-lm fm

1962. december 14.

a szegedi orvostudományi egyetem tanári kara évek óta patronálja szolnok, békés, csongrád és bács-kiskun megye egészségügyi intézményeit. pénteken az egyetem tanárai, valamint a négy megye vezető főorvosai és főgyógyászai háromnapos tapasztalatcserére bács megyébe érkeztek. a vendégeket kecskeméten dr. takács sándor, a megye kórház igazgató-főorvosa és glied károly, az mszmp bács-kiskun megyei bizottságának titkára fogadta. /mti/

--

bb 62. jugoszláv iróküldöttség érkezett hazánkba

hné-lm sr

1962. december 14.

a magyar-jugoszláv kulturális csereegyezmény alapján kéthetes látogatásra jugoszláv küldöttség érkezett magyarországra. a küldöttséget ivan v. lálícs költő, a jugoszláv írószövetség főtitkára vezeti, tagjai: ács károly magyar és alekszandar spacov macedon költő./mti/

--

bb 65. termelészövetkezeti üzemszervezési tanácskozás sopronban

vid tm szb ká

1962. december 14.

a hazafias népfront győr-sopron megyei bizottsága, a megyei tanács mezőgazdasági osztálya és a mtesz soproni csoportja kétnapos ankétot rendezett sopronban a termelészövetkezeti üzemszervezés és gépesítés időszzerű feladatairól. az értekezleten résztvettek a megye termelészövetkezeteinek agromúsai és a soproni járás termelészövetkezeteinek elnökei.

/folyt. köv./

18.55/n

-40-

Handwritten signature

bb 65. /termelészövetkezeti... 1. folyt./- szb

k. papp józsef, az mszmp győr megyei bizottsága titkárának megnyitója után királyi ernő földművelésügyi miniszter-helyettes tartott vitaíndító előadást.

az előadást követően a résztvevők négy szekcióban folytatták a tanácskozást. az első szekció a korszerű üzemek kialakításáról és a gépesítésről tárgyalt. dr. jankó józsef docens előadása alapján a második csoport az állattenyésztés problémájával foglalkozott, különös tekintettel a helyes arányok kialakítására. itt a vitát vámos ferenc kossuth-díjas, a lajtahansági állami gazdaság igazgatóhelyettese vezette. a harmadik csoportban dr. varga jános, a mosonmagyaróvári agrártudományi főiskola rektora a nagyüzemi takarmánytermesztés szervezési és termelési kérdéseivel foglalkozott. a negyedik csoport dr. porpáczy aladár kossuth-díjas, a fertői növénynevelési és növénytermesztési kutató intézet igazgatója vezetésével a szőlő, gyümölcs- és zöldségtermelés időszzerű feladatairól tárgyalt.

általában az a vélemény alakult ki, hogy a szakosítás nem cél, hanem eszköze a jövedelmező, fejlett nagyüzemi gazdálkodásnak. a szakosítást nem kell elsietni. elsősorban az árunövények termelészövetkezetei közötti helyes elosztásával, azok egy üzem belüli számának csökkentésével kell kezdeni a munkát. az állattenyésztés szakosítása esetén is minden üzemben kell tartani szarvasmarhát. a tsz-ek teljes gépesítésénél is a fokozatosság elve a lényeges. megállapította a tanácskozás, hogy győr megyében kiemelkedőek a sertéshizalalás és a baromfi-hus termelés területén elért eredmények, a tejtermelés viszont alacsony. ennek egyik oka, a fehérje-hiány. éppen ezért több gondot kell fordítani a pillangós takarmányok termesztésére és a betakarításnál a veszteség csökkentésére. ugyancsak sok a teendő az elhanyagolt rétekkel, legelőkkel, amelyek egy részét fel kell törni és ujratelepíteni. /mti/

--

bb 70. meghalt a 104 éves mitykó andrás

i vdi/fm szb fm

1962. december 14.

békés megye legöregebb embere, mitykó andrás - aki egy hónappal ezelőtt ünnepelte száznegyedik születésnapját - december 13-án elhunyt. temetése december 15-én lesz békéscsabán. /mti/

--

17.05/n

-41-

Handwritten signature

bb 63. közlekedési balesetek

te-lm sr

1962. december 14.

a kőbányai ut és a pongác ut kereszteződésében rizmayer antalné 52 éves pusztavacsi lakos, szabálytalanul ment át az uttesten és a 28-as jelzésű villamos elütötte. könnyű sérüléssel a szántó-kovács jános utcai kórházba szállították.

stefanidesz jános, 69 éves nyugdíjas, a hungária ut és a kerepesi ut kereszteződésénél a mozgásban levő hév-re felugrott és onnan visszaesett. könnyű sérüléssel a szobi utcai kórházba szállították.

a 19. kerületi pozsonyi ut és a kassa utca kereszteződésénél dörmfő andrás gépkocsivezető a 36-os jelzésű ga 01-43 rendszámú autóbusszal kerékvetőkőnek ütközött. a baleset következtében szaniszló dezsőné 55 éves festőművész, az autóbussz utasa könnyű sérülést szenvedett. a baleset oka az autóbusszvezető figyelmetlen vezetése. a 2-es számú ellenőrzőlapját bevonták./miti/

--

bb 64. kezdeményezés a szocialista országok termelőségvetkezeti jogászainak együttműködésére - befejeződött a nemzetközi termelőségvetkezeti jogi konferencia

i 1e/lm ká

1962. december 14.

a magyar tudományos akadémián pénteken befejeződött az első nemzetközi termelőségvetkezeti jogi konferencia. a tanácskozás második napján, csütörtökön dr. nagy lászló egyetemi docens a termelőségvetkezeti jogi felelősségről, pénteken dr. halász józsef, az mta állam- és jogtudományi intézetének főmunkatársa a termelőségvetkezeti állami irányítása és a tanácsok címmel tartott előadást. mindkét előadást több hazai és külföldi jogász korreferátuma egészítette ki

a konferencia idején a résztvevő bolgár, csehszlovák, lengyel, magyar, német és szovjet szakemberek megvitatták a szocialista országok termelőségvetkezeti jogászai közötti tudományos együttműködés szükségességét és lehetőségét. megbeszéltek a rendszeres kapcsolatok különböző módszereit, s megállapodtak: hazatérve kezdeményezik, hogy az illetékes intézmények a termelőségvetkezeti jog területén is hozzák létre a szervezett nemzetközi együttműködést./mti/

--

-42-

17.15/n

NR

bb 68. kiépitik a földművességvetkezetek széleskörű társadalmi ellenőrzését - földművességvetkezeti ellenőrző-bizottsági elnökök tanácskozása a szövetségben

t kz szb ká

1962. december 14.

pénteken a szövetségvetkezetek országos szövetsége székházában, nánási lászló elnökletével, tapasztalatcsere jellegű országos tanácskozást rendeztek a szövetség illetve a földművességvetkezetek megyei ellenőrzőbizottsági elnökei.

a tanácskozás előadója, dr. pál józsef, a szövetségvetkezeti politikai főosztályvezetője, rámutatott többek között, hogy az ellenőrző bizottságok még nem élnek eléggé azokkal a lehetőségekkel, amelyet a szövetségvetkezetek egész tevékenységének széleskörű társadalmi ellenőrzése rejt magában. a bizottságok tagjai ma még gyakran visszahuzódnak, idegenkednek az önálló kezdeményezéstől, gyakran egyszerűen csak tudomásul veszik azokat a jelentéseket és intézkedéseket, amelyeket közvetlenül a gyakorlatban sokrétűen és alaposan ellenőrizniök kellene.

a szövetségvetkezetekben, éppen a formális elemek kiküszöbölése érdekében, ez eddigiekénél hatékonyabban segíti az ellenőrző bizottságok munkáját. tájékozottságukat növelik például azzal, hogy rendszeresen megküldik részükre a földművességvetkezeti rendszer tevékenységét érintő összes hivatalos kiadványokat. eddig gyakran előfordult, hogy egyes szakágak ellenőrzéséhez éppen az ellenőrzött szerv adta a szakértőt. a jövőben központi, vagy ha úgy látják helyesebbnek, külső szakértőt is igénybe vehetnek. rendkívül fontos, hogy az ellenőrzés széleskörű társadalmi bázisra támaszkodjék, az ellenőrző bizottságok, mint választott testületek valóban az egész szövetségvetkezeti tagságot képviseljék. e célból hasznos kiépiteni az ellenőrző bizottságok és tagság között a levelezést is. az ellenőrző bizottságok észrevételeiket mindig azonnal továbbítsák a közvetlen ügyintézővel megbízott igazgatóságokhoz, s ha ezeket nem követi megfelelő intézkedés jogukban áll, illetve kötelességük felsőbb szervekhez fordulni, vagy indokolt esetben akár rendkívüli választmányi ülést is összehívni. a választmányi ülés összehívása ad egyébként módot arra is az ellenőrző bizottságoknak, hogy leváltassák az olyan vezetőket, akik alkalmatlanok munkájuk elvégzésére, vagy visszaéltek a tagság bizalmával.

/mti/

--

17.23/n

-43-

NR

bb 66. megyei és városi tanácsülések

ö vid fm/lm fm

1962. december 14.

pénteken több megyei és városi tanács ülésezett.

a csongrád megyei tanács ülésén kovács imre vb. elnök-helyettes ismertette a legutóbbi tanácsválasztások óta végzett munkát. részletesen beszámolt többek között a megye fejlesztésére négy év alatt előirányzott összesen két-és félmilliárd forint felhasználásáról, a közérdekű feladatok végrehajtását segítő társadalmi hozzájárulásról. az ülésen ismertették a megyei népi ellenőrzési bizottság négy éves tevékenységét is.

a baranya megyei tanács ülésén palkó sándor vb. elnök foglalta össze az elmúlt négy évben elért eredményeket, majd a beszámoló megvitatása után a tanácsülés újabb társadalmi ösztönzők megadásához járult hozzá.

debrecen város tanácsának utolsó ülésén jávor nándor vb. elnök terjesztette elő a végrehajtóbizottság jelentését a tanács négy éves működéséről.

győr város tanácsa ugyancsak pénteken tartott ülést, amelyen megvitatta az ingatlankezelő vállalat ez évi munkáját és a jövő évi lakásfelújítási tevényt.

pest megye tanácsa és a megyei nőtanács közösen rendezett ülésén megtárgyalták a megyei sütőiparának helyzetét és határozatot hoztak a lakosság sütőipari termékekkel való ellátásának javítására. ezután tanácsrendeletet alkottak a „pest megye kinyúló állattenyésztője”, kitüntető jelyény alapításáról./mti/

--

bb 69. forgalmi korlátozások a fehér uton

h hbj/lm vg

1962. december 14.

a magyar államvasutak hidépítési főnöksége december 17-én és 18-án kőbánya felső-pályaudvaron a fehér ut feletti vasuti felüljárón kicseréli a hidszerkezetet. e miatt a fehér ut forgalmát teljes szélességben 9-12.30 óra közötti időben négy ízben 30, illetve 20 perces időre lezárják. az egyes lezárási időközökben 10-15 perces áthaladási lehetőséget biztosít. kerülő utvonal: jászberényi ut - kereszturi ut - kerepesi ut. ezzel egyidőben a fővárosi autóbuszüzem a 32-es autóbuszjáratot a fenti időpontokban a vasuti felüljáróig, valamint a zalka máté tér és élessarok között közlekedtetni./mti/

--

17.32/n

-44-

Me

bb 36. /a fővárosi tanács... 3. folyt./- szb

a vitában elhangzott észrevételekre kovács pál vb. elnök-helyettes válaszolt, majd a tanácsülés részvevői egyhangulag elfogadták az 1963. évi költségvetést.

ezután dr. kádár imre, a népművelési állandó bizottság titkára ismertette a tömegkapcsolatok érvényesülését a népművelési irányító munkában. bevezetőben felvázolta budapest kulturális keresztmetszetének képét.

- a legutóbbi népszámlálás adatai szerint a főváros 18 éven felüli lakóinak 53 százaléka elvégezte az általános iskola nyolc osztályát. a hiányok elsősorban az idősebbeknél jelentkeznek, de közülük is mind többen pótolják a mulasztottakat. az általános iskolát végzett fiatalok 72 százaléka gimnáziumokban és technikumokban folytatja tanulmányait, a többiek pedig ipari vagy kereskedelmi tanulóiskolába járnak.

a felnőtteknek mintegy 7 százaléka gyarapítja ismereteit valamilyen oktatási intézményben. jó a helyzet a kulturális élet egyéb területein is. a főváros minden lakójára átlagosan évente egy muzeum-, két színház- és husz mozilátogatás jut. a lakosság egyötöde pedig tagja valamelyik közművelődési könyvtárnak.

az utóbbi időben örvedetesen megnőtt és napjainkban is gyarapodik a népművelés társadalmi munkásainak, s a népművelési állandó bizottságok és szakigazgatási szervek mellett szabadidőben tevékenykedő szakembereknek a száma. az 5. és a 2. kerületben mintegy 50-50 önkéntes segítőtárs támogatja a könyvtárakkal, az ismeretterjesztéssel és a különböző művészeti kérdésekkel foglalkozó állandó bizottság munkáját. több kerületben művészekből ugynevezett szakbizottságokat alakítottak. ennek tagjai a 2. kerületben rendszeresen foglalkoznak a műkedvelő ének- és zenekarokkal, s évente kétszer meghallgatják, valamint véleményezik a zenés szórakozóhelyek műsorát. a 11. kerületben a kiszervezetekkel együtt egyes üzemekben zenebarát-köröket hívtak életre. a tanácsokat ugyyszólván minden városrészben festők, szobrászok segítik a képzőművészeti kiállítások és előadások rendezésében. munkájukat budapest tizenhat kerületében kulturált, színvonalas tárlatok dicsérik. jó szolgálatot tettek az izlésnevelésnek a mind általánosabbá váló műteremlátogatások is. a 14. kerületben többek között kőfaludi stróbl zsigmond, szász károly és czene béla alkotóműhelyével ismerkedhettek az érdeklődők. jónéhány kerületben festményekkel, szobrokkal gazdagították a helytörténeti kiállítások anyagát. a 3. kerületben társadalmi bizottságot alakítottak a műemlékek ápolására és népszerűsítésére.

/folyt. köv.-/

17.40/n

-45-

HW

bb 36. /a fővárosi tanács... 4. folyt./- szb

sokhelyütt megalakultak vagy megalakulóban vannak a könyvtári tanácsok, amelyeknek aktivista tagjai többek között kölcsönzési ügyeletet tartanak és segítséget adnak a nyitvatartási idő meghosszabbításához. figyelemmel kísérik az olvasók igényeit, kívánságait, javaslatait és szorgalmazzák az észrevételek hasznosítását. tanácsokat adnak a könyvállomány gazdagításához, s szerepet vállalnak a könyvkiállítások, könyves-tek, könyvismertetések, irodalmi előadások, író-olvasó találkozók rendezésében. budapesten eddig 24 társadalmi könyvkölcsönző állomást hívtak életre. ezek számára a szabó ervin könyvtár biztosít megfelelő könyvanyagot.

- tömegszervezetek az utóbbi időben átvették a népművelési szakigazgatási szervek munkájának egy részét, mindtöbbet adnak segítséget az ismeretterjesztő programok elkészítéséhez, végrehajtásához, a társadalmi és politikai ünnepek szervezéséhez. a nemzetközi ismeretek terjesztésében és a tömegpolitikai munkában egyaránt értékesek azok a csoportos beszélgetések, amelyek, a hazafias népfront védnöksége alatt, tíz- és tizezrek gondolkodásmódja formálódik. a népfront akcióbizottságai ezen kívül - sajátos feladatuknak megfelelően - sokat foglalkoznak a haladó hagyományok ápolásával, a lakóhely történetének, múltjának ismertetésével, megszerettetésével. nem egyszer értékes néprajzi anyagokat mentenek meg, s szerteágazó gyűjtő, kutató munkát végeznek. tevékenységük eredményeként több városrészben, így például az 1., a 2., a 6., a 15., a 18., a 19., a 20 és 21. kerületben helytörténeti akcióbizottságok alakultak.

a jelentés a továbbiakban hangsúlyozta, hogy a dolgozók általános és szakmai műveltségének emelésében a szakszervezetek vállalták és végezték a népművelési munka dandárját. nagymértékben nőtt a rendszeres iskolai oktatásban részvevő felnőtt hallgatók száma. a munkásakadémiák 471 tagozatán mintegy 32.000 hallgatónak adják meg a művelődés lehetőségét, s mintegy 800 műkedvelő csoport működésének feltételeit biztosítják. ellátják a színházi közönségszervezés jó részét, hatvan üzemben ugynevezett filmpropagandistáról gondoskodtak, több mint 30 könyvtárukat pedig megnyitották a környék lakossága számára.

- a fővárosban tehát tizezrek tanulnak, százezrek olvasnak és kerülnek kapcsolatba a művészetek különböző ágaival, a filmmel, a színházzal, a képzőművészettel, stb. lépten-nyomon azt tapasztaljuk, hogy növekednek a lakosság igényei, utat tör a szocialista műveltség. a tanácsok megtisztelő feladata a jövőben is, hogy segítsék a lakosság általános és szakmai ismereteinek gyarapítását, szocialista világnézetének, erkölcsének és izlésének formálását, - fejeződik be a jelentés.

/folyt. köv./

17.55/n

-46-

KE

bb 36. /a fővárosi tanács... 5. folyt./- szb

a tanácsülés részvevői egyhangulag elfogadták az előterjesztést, majd - ugyancsak egyhangulag - tudomásul vették a bejelentést, hogy az 1963. február 24-i választásokon budapesten - a fővárosi tanács javaslatára - 3061 választó körzet lesz.

ezután veres józsef, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke mondott zárszót:

- az 1954-es választási törvény értelmében - hangsúlyozta - a tanácsstagok mandátuma lejárt. megállapíthatjuk, hogy négy esztendő óta tevékenységük többségében helyes volt. a főváros lakosságával, kritikájával támogatta azt. a legutóbbi választások óta jelentősen fejlődött a tanácsapparátus szemlélete is, - hangsúlyozta többek között a fővárosi tanács elnöke, majd bejelentette, hogy az új választások lebonyolításánál továbbra is szánja a tanács végrehajtó bizottsága és a tanács apparátus nevében meleg szavakkal köszönetet mondott a fővárosi és kerületi tanácsstagok áldozatkész munkájáért. /mti/

bb 33. /nőtanács... 4. folyt./- szb

a felszólalók sorra vették az őket érdeklő legfontosabb kérdéseket. a tanácsülés tetszéssel hallgatta tarján endrénél, az otp elnökhelyettesének fejtegetéseit arról, hogy a dolgozó feleség és anya otthoni munkájának csökkentésére a családban helyes munkamegosztásnak - ahogyan ő mondta - önkiszolgálásnak kell kialakulnia, rendkívül szélesen foglalkoztak a felszólalók a család és a társadalom fontos kérdésével, a gyermekneveléssel. légrádi ferencné szombathelyi vállalati igazgató méltatta a nőtanácsok és a szülői munkaközösségek eredményeit az iskolai és a családi nevelés összhangjának fejlesztésében. döbrentei károlyné, a legfelső bíróság bírónőja javasolta, lássák el a leendő anyákat még több színvonalas ismeretterjesztő művekkel, amelyekből megtanulhatják az újszülöttek gondozásának és a gyermekek helyes nevelésének alapelveit. nagy jánosné, az országos pedagógiai intézet tanszék-vezetője elismeréssel szólt arról, hogy a nőtanácsok egyre fokozódó színvonalon foglalkoznak az időszerű nevelési kérdésekkel, mindig szem előtt tartva a nevelés legfőbb célját, a szocialista ember formálását.

/folyt. köv./

18.00/n x

-47-

KE

bb 33. /nőtanács... 5. folyt./- szb

helyeselte, hogy a nőtanács a jövő ősszel az iskolákban az új tanterv bevezetését azzal segíti, hogy megismertetik a szülőket a reform céljaival és a nevelési tervvel, többen foglalkoztak a fiatalok elítélésével, bűnözések megelőzésével. dési huber istvánné nyugdíjas pedagógus ezzel kapcsolatban kiemelte a fiatalok bíróságának értékes nevelőmunkáját, dr. nagy attiláné szegedi járásbíró pedig hangoztatta, hogy a fiatalok rossz utra térésének oka legtöbbször a rossz családi környezet. példákat sorolt fel, hogy milyen eredménnyel jár ha a kötelességüket elhanyagoló szülők figyelmét felhívják felelősségükre és büntös mulasztásuk esetleges jogi következményeire.

sokan szóltak a nők munkalehetőségeiről, művelődéséről, társadalmi- és közéleti szerepéről. szücs béláné, az országos nőtanács kecskeméti tagja a szakmunkásképzés fontosságát hangoztatta. javasolta, hogy a munkában kitűnő asszonyokat segítsék mezőgazdasági kihelyezett technikumokba. ilymódon ezek az asszonyok megszerezhetik a vezetéshez szükséges szak tudást.

érdeklődéssel hallgatták az ülés részvevői vass istvánné, az országgyűlés alelnökének felszólalását, aki a küszöbönálló parlamenti és tanácsválasztásokkal kapcsolatban ismertette a nemrég befejeződött országgyűlési ciklus néhány számadatát. a 338 képviselőből 62 volt nő. négy év alatt a parlamentben 332 javaslat hangozott el, amiből 72-t közvetlenül az országgyűlés fogadott el, 156-ot pedig a minisztériumok a maguk hatáskörében valósítottak meg, illetőleg hozzákezdték a keresztülviteléhez. a 12 állandó bizottság 115 ülést tartott. ezeken 1060 javaslatot tettek a képviselők. sok már meg is valósult belőlük. egyedül a legutóbbi költségvetési tárgyaláson 19 képviselő, az ezt megelőző bizottsági üléseken pedig 141 képviselő mondotta el véleményét. a 62 nőképviseleből 56 tagja volt valamelyik állandó bizottságnak. 1960-ban a költségvetés bizottsági tárgyalásában 10, az országgyűlési vitában 3 nőképviseleből szólt fel.

befejezésül rámutatott, hogy a közéletben szereplő nők, különösen a tanácsstagok számaránya még nem kielégítő, ezért a nőtanácsok fontos feladata, hogy minél több rátermett, jól felkészült nőt javasoljanak képviselőnek, illetve tanácsagnak.

a felszólalásokra ortutay zsuzsa válaszolt, majd a tanácsülés erdei lászlóné elnöki zárszavával ért véget. /mti/

ⁿ
18.12/n

-48-

bb 71. négyszázhatvan személyes mosdót - öltözőt adtak át pénteken a ganz-márag dolgozóinak

t sl/sze-lm vg

1962. december 14.

a ganz-márag vezetői még tavaly kötelezettséget vállaltak, hogy a dolgozók szociális körülményeit fokozatosan javítva a többi között kulturált tisztálkodási lehetőségeket teremtenek. azóta az energiarészleg és a kovácműhely munkásai, a fémöntőde női dolgozói kaptak korszerű öltözőt és mosdót. pénteken újabb eseménye volt a gyárnak: ezuttal a hajtómű és turbinagyártó üzem dolgozóinak adtak át egy 460 személyes öltözőt a hozzátartozó 42 személyes zuhanyzóval és 24 csempézett mosdóval, ennek létesítésére több mint 1,800.000 forintot költöttek. a gyáregység dolgozói, akik évtizedek óta egy egészségtelen pincehelyiségben tisztálkodtak, ezennel a jól szellőztethető, hidegmeleg vízzel állandóan ellátott mosdót vehetik igénybe. tekintve, hogy a gyár vezetői pontról-pontra teljesítik a szociális körülmények javítására adott szavukat, most a dolgozók vállaltak szocialista kötelezettséget arra, hogy vigyáznak új létesítményükre s ha hiba van, azt azonnal kijavítják./mti/

--

bb 67. gépesített erdőirtás és telepítés bemutatója szolnokon

vid ká/gk-lm ká

1962. december 14.

a középtiszavidéki vízügyi igazgatóság pénteken szolnokon nagyszabású erdőirtási és telepítési bemutatót rendezett. a bemutatón nyolc vízügyi igazgatóság, valamint az erdőgazdaságok szakemberei vettek részt. nagy illés főmérnök és mikolás kálmán erdőmérnök ismertette a hullámtéri véderdők felújításának módját és a munkálatok teljes gépesítését. elmondták, hogy szolnok megyében elsősorban a tiszta mentén tíz év alatt 8 000 holdnyi erdőt újítottak fel. ebben az esztendőben mintegy 11 millió forintot költöttek 400 hektárnyi hullámfogó fűzes telepítésére. mint az idei tavaszi árvíz is bizonyította, a fűzesek nagy szerepet játszanak az árvédelemben, éppen ezért nagy területen újabb fűzeseket telepítenek. az árvízvédelmi erdők a védekezés mellett értékes alapanyagot is szolgáltatnak a cellulóziparnak. az erdőirtás gépesítése nagyban meggyorsítja a kiöregedett fűzesek felszámolását és a friss telepítést. a szakemberek munka közben tanulmányozták a „druzsba”, nevű szovjet valamint a nyugatnémet és a magyar láncfűrész, továbbá az sz 100-as traktorokra szerelt tuskókiemelő és földtolók munkáját. ugyancsak munka közben szemlélték meg a gödörfuró berendezéseket is./mti/

18.20/n

--

-49-

Handwritten signature

bb 33. /nőtanács... 5. folyt./- szb

helyeselte, hogy a nőtanács a jövő ősszel az iskolákban az új tanterv bevezetését azzal segíti, hogy megismertetik a szülőket a reform céljaival és a nevelési tervvel. többen foglalkoztak a fiatalok elhelyezkedésével, büntetések megelőzésével. dési huber istvánné nyugdíjas pedagógus ezzel kapcsolatban kiemelte a fiatalok elhelyezkedésének értékes nevelőmunkáját, dr. nagy attiláné szegedi járásbíró pedig hangsúlyozta, hogy a fiatalok rossz utra térésének oka legtöbbször a rossz családi környezet. példákat sorolt fel, hogy milyen eredménnyel jár ha a kötelességüket elhanyagoló szülők figyelmét felhívják felelősségükre és büntetés mulasztásuk esetleges jogi következményeire.

sokan szóltak a nők munkalehetőségeiről, művelődéséről, társadalmi- és közéleti szerepéről. szücs bálné, az országos nőtanács kecskeméti tagja a szakmunkásképzés fontosságát hangsúlyozta. javasolta, hogy a munkában kitűnő asszonyokat segítsék mezőgazdasági kihelyezett technikumokba. ilyen módon ezek az asszonyok megszerezhetik a vezetéshez szükséges szak tudást.

érdeklődéssel hallgatták az ülés résztvevői vass istvánné, az országgyűlés alelnökének felszólalását, aki a küszöbönálló parlamenti és tanácsválasztásokkal kapcsolatban ismertette a nemrég befejeződött országgyűlési ciklus néhány számadatát. a 338 képviselőből 62 volt nő. négy év alatt a parlamentben 332 javaslat hangzott el, amiből 72-t közvetlenül az országgyűlés fogadott el, 156-ot pedig a minisztériumok a maguk hatáskörében valósítottak meg, illetőleg hozzákezdtek a keresztülviteléhez. a 12 állandó bizottság 115 ülést tartott. ezeken 1060 javaslatot tettek a képviselők. sok már meg is valósult belőlük. egyedül a legutóbbi költségvetési tárgyaláson 19 képviselő, az ezt megelőző bizottsági üléseken pedig 141 képviselő mondta el véleményét. a 62 nőképviseletről 56 tagja volt valamelyik állandó bizottságnak. 1960-ban a költségvetés bizottsági tárgyalásában 10, az országgyűlési vitában 3 nőképviseletről szólt fel.

befejezésül rámutatott, hogy a közéletben szereplő nők, különösen a tanácsok számaránya még nem kielégítő, ezért a nőtanácsok fontos feladata, hogy minél több rátermett, jól felkészült nőt javasoljanak képviselőnek, illetve tanácsagnak.

a felszólalásokra ortutay zsuzsa válaszolt, majd a tanácsülés erdei lászlóné elnöki zárásával ért véget. /mti/

n
18.12/n

-48-

bb 71. négyszázhatvan személyes mosdót - öltözőt adtak át pénteken a ganz-mávag dolgozóinak

sl/sze-lm vg

1962. december 14.

a ganz-mávag vezetői még tavaly kötelezettséget vállaltak, hogy a dolgozók szociális körülményeit fokozatosan javítva a többi között kulturált tisztálkodási lehetőségeket teremtenek. azóta az energiarészleg és a kovácsműhely munkásai, a fémöntőde női dolgozói kaptak korszerű öltözőt és mosdót. pénteken újabb eseménye volt a gyárnak: ezúttal a hajtómű és turbinagyártó üzem dolgozóinak adtak át egy 460 személyes öltözőt a hozzátartozó 42 személyes zuhanyzóval és 24 csempézett mosdóval, ennek létesítésére több mint 1,800.000 forintot költöttek. a gyáregység dolgozói, akik évtizedek óta egy egészségtelen pincehelyiségben tisztálkodtak, ezennel a jól szellőztethető, hidegmeleg vízzel állandóan ellátott mosdót vehetik igénybe. tekintve, hogy a gyár vezetői pontrol-pontra teljesítik a szociális körülmények javítására adott szavukat, most a dolgozók vállaltak szocialista kötelezettséget arra, hogy vigyáznak új létesítményükre s ha hibávan, azt azonnal kijavítják. /mti/

bb 67. gépesített erdőirtás és telepítés bemutatója szolnokon

vid ká/gk-lm ká

1962. december 14.

a középtiszavidéki vízügyi igazgatóság pénteken szolnokon nagyszabású erdőirtási és telepítési bemutatót rendezett. a bemutatón nyolc vízügyi igazgatóság, valamint az erdőgazdaságok szakemberei vettek részt. nagy illés főmérnök és mikolás kálmán erdőmérnök ismertette a hullámtéri véderdők felújításának módját és a munkálatok teljes gépesítését. elmondták, hogy szolnok megyében elsősorban a tiszta mentén tíz év alatt 8 000 holdnyi erdőt újítottak fel. ebben az esztendőben mintegy 11 millió forintot költöttek 400 hektárnyi hullámfogó fűzes telepítésére. mint az idei tavaszi árvíz is bizonyította, a fűzesek nagy szerepet játszanak az árvédelemben, éppen ezért nagy területen újabb fűzeseket telepítenek. az árvízvédelmi erdők a védekezés mellett értékes alapanyagot is szolgáltatnak a cellulóziparnak. az erdőirtás gépesítése nagyban meggyorsítja a kiöregedett fűzesek felszámolását és a friss telepítést. a szakemberek munka közben tanulmányozták a „druzsba”, nevű szovjet valamint a nyugatnémet és a magyar láncfűrész, továbbá az sz 100-as traktorokra szerelt tuskókiemelő és földtoló munkáját. ugyancsak munka közben szemlélték meg a gödörfuró berendezéseket is. /mti/

18.20/n

-.-

-49-

bb 72. a bartók archivum kiállítása kodály zoltán 80. születésnapja alkalmából

t hi/gg-lm sr

1962. december 14.

a magyar tudományos akadémia bartók archivuma kiállítást rendezett kodály zoltán születésének 80. évfordulója alkalmából, a bartók béla és kodály zoltán című kiállítást, amely két nagy zeneköltőnk munkásságát szemlélteti, péntek délután nyitotta meg szabócsi bence kossuth díjas zenetudós, az archivum igazgatója, a megnyitó ünnepségen zenei életünk számos kiválósága vett részt, s ott volt a hazánkban tartózkodó earl of harewood, az edinburghi nemzetközi zenei fesztivál igazgatója, s megjelent i. t. m. pink budapesti angol követ is./mti/

--

bb 73. megnyílt kádár györgy festőművész kiállítása a csók-galériában

t s/hmé szb sr

1962. december 14.

kádár györgy kossuth-díjas festőművész 1952 óta készült alkotásaiból kiállítást rendezett a képcsarnok vállalat. a tárlatot pénteken délután mihályfi ernő nyitotta meg a csók-galériában. /mti/

--

bb 74. a román művelődés- és művészetügyi állami bizottság

sze-lm hk

1962. december 14.

küldöttsége gheorghe homata, a bizottság tudományos és ismeretterjesztő tanácsa titkárának vezetésével a tit vendégeként pénteken hazánkba érkezett./mti/

--

bb 75. irodalmi est a lengyel olvasóteremben

k bc/gglm sr

1962. december 14.

jan slaski egyetemi lektor pénteken este a lengyel irodalom külföldön címmel előadást tartott a lengyel olvasóteremben, az előadás után művészfilmeket mutattak be./mti/

--

b 76. íróküldöttség utazott kubába

hmé-lm sr

1962. december 14.

a magyar-kubai kulturális csereegyezmény alapján pénteken magyar íróküldöttség utazott kubába, a delegáció vezetője tatay sándor, tagjai: pándi pál, galgóczi erzsébet, györe imre és csóri sándor./mti/

--

18.30/n

-50-

RE

bb 77. véget ért a kodály zoltán tiszteletére rendezett akadémiai előadássorozat

t ms/sze-lm hk

1962. december 14.

pénteken tartották a magyar tudományos akadémián a kodály zoltán 80. születésnapja alkalmából rendezett ünnepi zenetudományi előadássorozat utolsó előadásait. vargyas lajos, az akadémia népzene kutató csoportjának munkatársa a népdal mint műalkotás, vikár lászló kandidátus pedig a kvintváltó mari-dallamok zenei rendje címmel tartott érdekes előadást. török erzsébet kossuth-díjas énekművész arató pál zongorakíséretével több dalt adott elő nagy sikerrel.

a háromnapos előadássorozat végén rajeczky benjamin, a népzene kutató csoport helyettes vezetője mondott zárószót kodály zoltán és a népzene kutató csoport címmel./mti/

--

bb 78. átadták az idei grünwald géza-díjakat és a kürschák józsef matematikai verseny díjait

t ms/gk-lm sr

1962. december 14.

pénteken a bolyai jános matematikai társulat helyiségében kiosztották az 1962. évi grünwald géza emlékdíjakat. az emlékdíjjal minden esztendőben olyan tudományos fokozatot még nem szerzett fiatal matematikusokat jutalmaznak, akik figyelemre méltó tudományos munkát fejtenek ki. az idén az 1. díjat nem adták ki. második díjjal és a vele járó 1000-1000 forint jutalommal tüntették ki csiszár imrét, a magyar tudományos akadémia matematikai kutató intézetének munkatársát, daróczi zoltánt, a debreceni kossuth lajos tudományegyetem tanársegédét, máté lászlót, a budapesti műszaki egyetem adjunktusát, merza józsefet, az építőipari és közlekedési műszaki egyetem tanársegédét és molnár ferencet, az eötvös loránd tudományegyetem néhai tanársegédét.

ezután kihirdették az 1962. évi kürschák józsef matematikai tanulóverseny eredményét. a versenyen, amelyet 14 városban egyidejűleg bonyolítottak le, 450-en vettek részt. első díjat, 800 forintot máté attila, a szegedi radnóti miklós gimnázium 2. osztályos tanulója, tihanyi nándor tanár tanítványa, az 500 forintos második díjat kóta józsef, a tatabányai árpád-gimnázium ez évben érettségizett növendéke, zentai mátyás tanár tanítványa nyerte. a bíráló bizottság dicséretében és könyvjutalomban részesítette pósa lajost, a budapesti fazekas mihály gimnázium első osztályos tanulója, sebestyén zoltánt, a cellsdömölki berzsenyi daniel gimnázium idén érettségizett tanulója és császár zoltánt, a budapesti bláthy ottó technikum 2. osztályos tanulója./mti/

--

19.35/n

-51-

RE

bb 79. időjárásjelentés

gk-lm hk

1962. december 14.

a meteorológiai intézet jelenti december 14-én 19 órakor:

a szél lassan mérséklődik

várható időjárás szombat estig:

felhőátvonulások, néhány helyen átfutó esővel vagy hószállingózással. Lassan mérséklődő északnyugati, északi szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 0 - plusz 4 fok között./mti/

--

bb 80. ünnepi hangverseny diósgyőri Kodály Zoltán 80. születésnapja alkalmából

vid fm/tné-lm fm

1962. december 14.

Kodály Zoltán 80. születésnapja alkalmából pénteken este ünnepi hangversenyt rendeztek a diósgyőri Bartók Béla Művelődési Otthonban. Szűcs Loránd tanár méltatta a mester munkásságát, majd a diósgyőri vasas művészegyüttes vegyeskara és a vasgyári szimfonikus zenekar Kodály műveket adott elő. Közreműködtek a diósgyőri vasgyári Erkel Ferenc zeneiskola művésztanárai is./mti/

--

19.40/n

-52-

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főm. utca 6-7. Telefon: 189-490, 269-000

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti belföldi hírek

1962. december 15.

bb 1. randevuztunk az „Ikerik ivadékai”-val - évente tízenegyszer találkozunk a föld meteorfelhőkkel

it/z/gg-lm vg

1962. december 15.

öt napig uszott a föld a geminidák Ikerik ivadékai nevű meteorrajban és szombatra hagyta maga mögött a „meteortengert”.

- a nem magános meteorokkal, hanem ilyen rajokkal való találkozások - mondotta ezzel kapcsolatban dr. Kulín György, az uránia bemutató csillagvizsgáló igazgatója - rendszeresen visszatérő, gyakori eseményei földünk életének. Ezek a rajok ugyanis éppen olyan pontosan megszabott pályán keringenek a nap körül, mint a bolygók, még pedig egy-egy régebben elpusztult üstökös pályáján, hiszen létüket is ennek a pusztulásnak köszönhetik. az üstökös ugyanis különböző anyagok jegébe ágyazódott szilárd testek tömege. „kötdanyaguk”, a jég azonban az űrben - főleg a nap sugárzásának hatására - előbb-utóbb megolvad, az üstökös darabokra szakad, s akkor már csak ezek az apró kis részecskék száguldanak tovább a volt üstökös pályáján, olykor másodpercenként 40-42 kilométeres sebességgel is.

- ilyen égi kataklizma zajlott le a múlt század közepén szinte a csillagászok szemeláttára. az addig rendszeresen visszatérő Biela-üstökös ugyanis 1846 januárjában két önálló, egymástól körülbelül 250.000 kilométernyire keringő darabban jelent meg, 1866-ban pedig már helyettük is csupán hatalmas mennyiségű nullócsillag érkezett. kialakult az új meteorraj, az andromedák raja, amely egykori őse, a Biela helyett azóta is rendszeresen eljön „randevuzni”, a földdel.

- az ilyen széthullott darabkák egy ideig egy csomóban keringenek, majd a környező égitestek zavaró hatására lassan szétszóródnak, úgyhogy végülis egy önmagában záródó, megszaktatlan abroncsá nyulnak szét, amely a további folyamatos fellazulás következtében állandóan szélesedik is. a geminidák raja például még aránylag fiatal. földünk öt nap alatt halott át rajta, abroncsának szélessége nem egészen 13 millió kilométer. a sokkal idősebb augusztusi meteorraj, - a perseidák - viszont már csaknem 78 millió kilométer széles „onszáguttá”, taposta az egykori üstökös-ős pályáját.

/folyt. köv./
20.00/n

-1-

Handwritten signature

